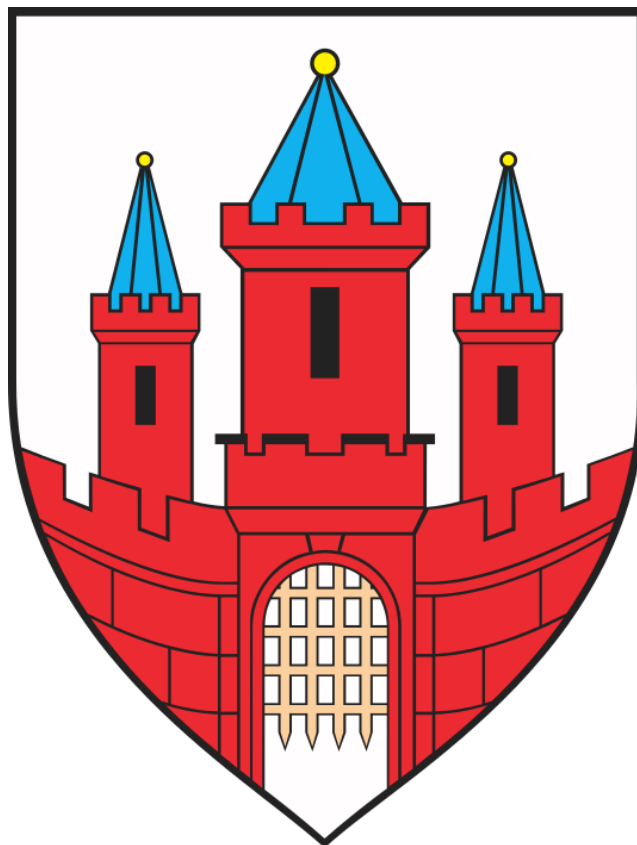

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W MIEŚCIE MALBORK NA LATA 2016-2020

MIASTO MALBORK
POWIAT MALBORSKI
WOJEWÓDZTWO POMORSKIE

ZAMAWIAJĄCY	MIASTO MALBORK
WYKONAWCA	WESTMOR CONSULTING

1. Wprowadzenie.....	3
2. Metodologia opracowania Strategii.....	4
3. Diagnoza sytuacji społecznej Miasta Malborka.....	5
3.1. Charakterystyka sytuacji społecznej.....	5
3.1.1. Charakterystyka ogólna Miasta Malborka.....	5
3.1.2. Demografia.....	6
3.1.3. Rynek pracy.....	13
3.1.4. Gospodarka mieszkaniowa.....	16
3.1.5. Służba zdrowia.....	17
3.1.6. Edukacja.....	19
3.1.7. Kultura i sport.....	21
3.1.8. Podmioty wsparcia społecznego.....	22
3.1.9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi.....	35
3.2. Problemy społeczne występujące na terenie Miasta Malbork.....	37
3.2.1. Rodzina.....	37
3.2.2. Bezrobocie.....	38
3.2.3. Niepełnosprawność.....	43
3.2.4. Uzależnienia.....	43
3.2.5. Ubóstwo.....	46
3.2.6. Bezdomność.....	47
3.2.7. Przemoc w rodzinie.....	47
3.2.8. Osoby starsze.....	50
3.3. Wyniki badania ankietowego.....	51
3.4. Analiza SWOT.....	52
4. Prognoza zmian w zakresie objętym strategią.....	54
4.1. Prognoza demograficzna.....	54
4.2. Prognoza zmian.....	57
5. Cele strategiczne projektowanych zmian.....	59
6. Kierunki niezbędnych działań.....	60
7. Sposób realizacji strategii oraz jej ramy finansowe.....	61
8. Monitoring i wskaźniki pomiaru stopnia realizacji strategii.....	63
9. Spis tabel.....	70
10. Spis wykresów.....	71
11. Spis rysunków.....	71
12. Załączniki.....	71

1. Wprowadzenie

Problemy społeczne będące wynikiem zmian politycznych i gospodarczych, jakie dokonały się w Polsce na przestrzeni ostatnich lat, stawiają przed władzami samorządowymi nowe wyzwania. Dotychczas realizowany model polityki społecznej polegający głównie na łagodzeniu skutków niekorzystnych zjawisk okazał się nie dość skuteczny. Podejmowane działania skierowane były na walkę z rezultatami problemów, brak natomiast było wystarczającego nacisku na profilaktykę zagrożeń. W efekcie rośnie liczba osób – beneficjentów pomocy społecznej i utrwalają się postawy roszczeniowe tego kręgu osób. Dlatego też potrzebą chwili jest opracowanie spójnych, całościowych, perspektywicznych programów polityki społecznej. Podstawowym narzędziem realizacji lokalnej polityki społecznej jest strategia rozwiązywania problemów społecznych. Obowiązek jej opracowania wynika z art. 17 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (j.t. Dz. U. z 2015 poz. 163 ze zm.), który mówi: *„do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym „należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.”*

Zgodnie z art. 16b, ust. 2, strategia rozwiązywania problemów społecznych zawiera w szczególności:

- 1) diagnozę sytuacji społecznej;
- 2) prognozę zmian w zakresie objętym strategią;
- 3) określenie:
 - a) celów strategicznych projektowanych zmian,
 - b) kierunków niezbędnych działań,
 - c) sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
 - d) wskaźników realizacji działań.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się problemami społecznymi w mieście oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej jak: edukacja, ochrona zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, pomoc osobom niepełnosprawnym, zapobieganie wykluczeniu społecznemu. Działania będą kierowane głównie do środowisk pozostających na marginesie życia społecznego, wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Malbork na lata 2016-2020 jest wieloletnim dokumentem programowym, który ma istotne znaczenie dla zapewnienia

bezpieczeństwa socjalnego jej mieszkańców, a w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

2. Metodologia opracowania Strategii

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Malbork na lata 2016-2020 przygotowana została zgodnie z ogólnymi warunkami stawianymi takim dokumentom. Umownie można ją podzielić na trzy główne części.

Pierwsza część przedstawia charakterystykę sytuacji społecznej Miasta Malborka wg stanu na dzień 31.12.2014 roku. Zawarto tutaj informacje istotne z punktu widzenia występujących na jej terenie problemów społecznych. Przeanalizowano strukturę demograficzną, sytuację na rynku pracy, stan gospodarki Miasta. Opisano również dostępne dla mieszkańców usługi społeczne tj. edukacja, kultura, ochrona zdrowia i pomoc społeczna. Charakterystyki tej dokonano w oparciu o:

- informacje uzyskane z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Malborku,
- dane z Powiatowego Urzędu Pracy,
- dane Głównego Urzędu Statystycznego,
- inne dane dostępne na stronach internetowych oraz w dokumentach strategicznych Gminy.

Charakterystykę sytuacji społecznej Miasta Malbork podsumowuje analiza SWOT.

Część drugą stanowi prognoza zmian problemów społecznych zidentyfikowanych w części diagnostycznej. Prognoza ta została podzielona na 2 zasadnicze części:

- prognozę demograficzną opracowaną w oparciu o *Prognozę dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2014-2050* opracowaną przez GUS, oraz
- prognozę zmian problemów społecznych na terenie Gminy w wyniku realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz działań organizacji i instytucji publicznych działających w zakresie pomocy społecznej (w tym działań MOPS w Malborku), które będą miały na celu przeciwdziałanie i niwelowanie istniejących problemów.

Niniejsza prognoza stanowi podstawę do zdefiniowania konkretnych celów strategicznych i kierunków działań.

Część trzecia to sformułowanie konkretnych celów strategicznych i kierunków działań niezbędnych do zredukowania niekorzystnych zjawisk społecznych występujących na terenie Miasta Malbork. W części tej określono również sposób realizacji Strategii oraz jej ramy

finansowe ze wskazaniem źródeł finansowania określonych działań oraz wskaźników ich realizacji.

Strategia obejmuje okres do 2020 roku. Uzasadnieniem dla tak wybranego horyzontu czasowego jest z jednej strony specyfika procesów społecznych (skutki realizacji Strategii będą widoczne dopiero w dłuższym okresie czasu), z drugiej zaś strony konieczność dostosowania Strategii do innych dokumentów programowych na szczeblu krajowym i wojewódzkim.

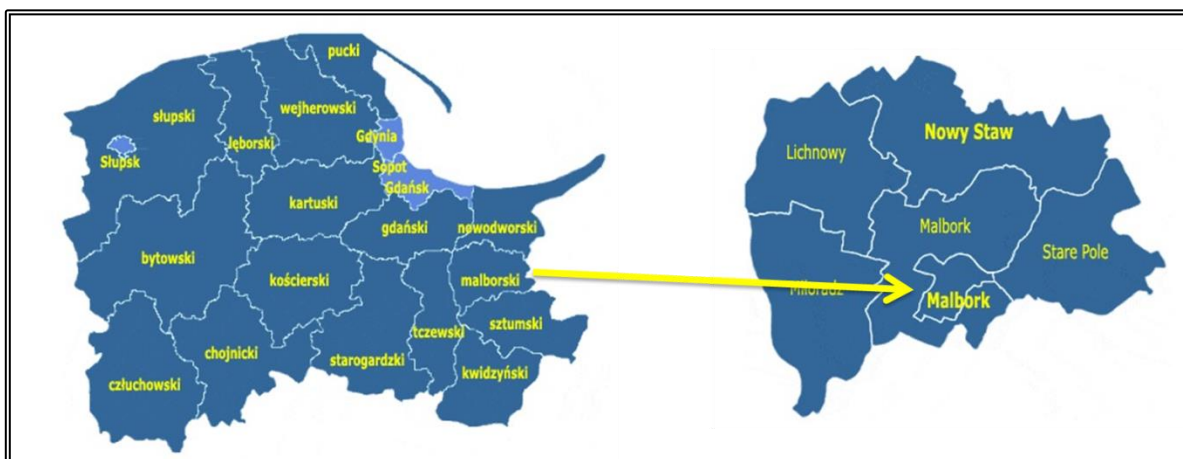
3. Diagnoza sytuacji społecznej Miasta Malborka

3.1. Charakterystyka sytuacji społecznej

3.1.1. Charakterystyka ogólna Miasta Malborka

Miasto Malbork usytuowane jest w północnej części Polski, w zachodniej części województwa pomorskiego, w powiecie malborskim. Miasto Malbork otoczone jest niemalże całkowicie przez gminę wiejską Malbork. Powierzchnia Miasta (1716 ha) stanowi 3,47% powierzchni powiatu, a liczba mieszkańców Miasta stanowi 60,62 % mieszkańców powiatu (38 950 osób).

Rysunek 1. Położenie Miasta Malborka na tle powiatu malborskiego i województwa pomorskiego

Źródło: gminy.pl

Miasto Malbork oddalona jest od najważniejszych miast regionu: Gdańska o około 62 km, Elbląga o około 31 kilometrów oraz stolicy kraju – Warszawy o ok. 312 km. Miasto jest podzielone na 11 dzielnic, są nimi: Czwartaki, Kałdowo, Międzytorze, Nowa Wieś, Piaski, Piaski II, Południe, Rakowiec, Stare Miasto, Śródmieście, Wielbark.

3.1.2. Demografia

LICZEBNOŚĆ MIASTA Z PODZIAŁEM NA PŁEĆ

Liczba mieszkańców w roku 2014 na terenie Miasta Malborka wyniosła 38 950 osób. Większość w strukturze mieszkańców stanowią kobiety, w roku 2014 ich udział procentowy wyniósł 51,78%. Na przestrzeni analizowanych lat nastąpił wzrost liczby ludności Miasta, przyrost ten w roku 2014 wyniósł 2,08%. Należy jednak mieć na uwadze, że w przeciągu ostatnich lat widoczny jest trend malejący.

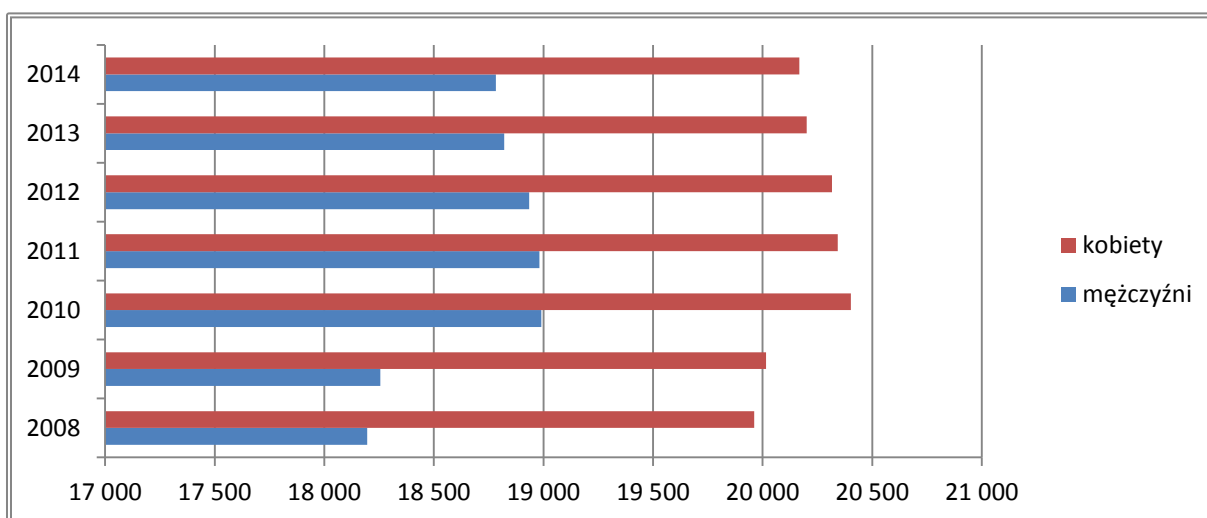
Tabela 1. Liczebność Miasta z podziałem na płeć

Wyszczególnienie		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ogółem	osoba	38 156	38 272	39 393	39 325	39 252	39 022	38 950
Mężczyźni	osoba	18 195	18 256	18 990	18 982	18 935	18 821	18 783
Mężczyźni	%	47,69	47,70	48,21	48,27	48,24	48,23	48,22
Kobiety	osoba	19 961	20 016	20 403	20 343	20 317	20 201	20 167
Kobiety	%	52,31	52,30	51,79	51,73	51,76	51,77	51,78

Źródło: Dane GUS

Poniższy wykres przedstawia strukturę ludności Miasta Malbork ze względu na płeć. W całym analizowanym okresie widoczna jest dysproporcja w podziale mieszkańców.

Wykres 1. Struktura ludności Miasta Malbork według płci

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

Tabela poniżej obrazuje wartość współczynnika feminizacji dla miasta Malbork w latach 2008-2014. Wskaźnik feminizacji określa liczbę kobiet przypadającą na 100 mężczyzn

w Mieście. W roku 2014 na 100 mężczyzn w Mieście, przypadało 107 kobiet. Wartość tego wskaźnika w analizowanym okresie czasu zmalała. Jest to wynikiem spadku liczby kobiet wraz ze wzrostem liczby mężczyzn.

Tabela 2. Wartość wskaźnika feminizacji na terenie Miasta Malbork w latach 2008-2014

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Wskaźnik feminizacji na 100 mężczyzn	110	110	107	107	107	107	107

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

STRUKTURA WIEKOWA MIESZKAŃCÓW

Najliczniejszą grupą wiekową w Mieście Malbork tworzą osoby pomiędzy 30, a 34 rokiem życia. Sytuacja wśród kobiet wygląda dokładnie tak samo. W grupie mężczyzn, najliczniejszą grupę stanowią mężczyźni w przedziale wiekowym 55-59.

Tabela 3. Struktura wiekowa mieszkańców Miasta Malbork w 2014 r.

Grupa wiekowa	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
0-4 lata	1 790	929	861
5-9 lat	1 990	1 053	937
10-14 lat	1 786	889	897
15-19 lat	2 076	1 087	989
20-24 lata	2 368	1 189	1 179
25-29 lat	2 873	1 427	1 446
30-34 lata	3 410	1 776	1 634
35-39 lat	3 043	1 547	1 496
40-44 lata	2 532	1 258	1 274
45-49 lat	2 308	1 151	1 157
50-54 lata	2 489	1 212	1 277
55-59 lat	3 353	1 555	1 798
60-64 lata	3 020	1 435	1 585
65-69 lat	2 129	959	1 170
70-74 lata	1 276	504	772
75-79 lat	1 069	392	677
80-84 lata	816	269	547

Powyżej 85	622	151	471
Razem	1943	930	1013

Źródło: Dane GUS

Struktura wiekowa mieszkańców Miasta Malbork została również przedstawiona w Tabeli 4. z podziałem na 3 grupy:

- grupa w wieku przedprodukcyjnym,
- grupa w wieku produkcyjnym,
- grupa w wieku poprodukcyjnym.

Tabela 4. Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym oraz poprodukcyjnym

Wyszczególnienie	Jedn. Miary	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
w wieku przedprodukcyjnym								
Ogółem	Osoba	7 177	7 097	7 280	7 104	7 016	6 886	6 810
Kobiety	Osoba	3 649	3 632	3 768	3 673	3 633	3 566	3 535
Mężczyźni	Osoba	3 528	3 465	3 512	3 431	3 383	3 320	3 275
w wieku produkcyjnym								
Ogółem	Osoba	25 127	25 121	25 751	25 572	25 315	24 949	24 643
Mężczyźni	Osoba	12 817	12 879	13 417	13 406	13 289	13 121	12 973
Kobiety	Osoba	12 310	12 242	12 334	12 166	12 026	11 828	11 670
w wieku poprodukcyjnym								
Ogółem	Osoba	5 852	6 054	6 362	6 649	6 921	7 187	7 497
Mężczyźni	Osoba	1 729	1 745	1 805	1 903	2 013	2 134	5 353
Kobiety	Osoba	4 123	4 309	4 557	4 746	4 908	5 053	4 232
Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem								
w wieku przedprodukcyjnym	%	18,81	18,54	18,48	18,06	17,87	17,65	17,48
w wieku produkcyjnym	%	65,85	65,64	65,37	65,03	64,49	63,94	63,27
w wieku poprodukcyjnym	%	15,34	15,82	16,15	16,91	17,63	18,42	19,25

Źródło: Dane GUS

Najliczniejszą grupę w całym analizowanym okresie tworzyły osoby w wieku produkcyjnym. Należy jednak nadmienić, że spośród tej grupy w latach 2008-2014 odnotowano spadek liczebności wynoszący 1,93%. Spadek również nastąpił w liczebności grupy przedprodukcyjnej, wyniósł w roku 2014 – 5,11%. Największe zmiany nastąpiły w grupie osób w wieku poprodukcyjnym (w latach 2008-2014), w tej grupie odnotowano przyrost liczby osób równy 28,11%.

W analizowanym okresie można zauważyć, że:

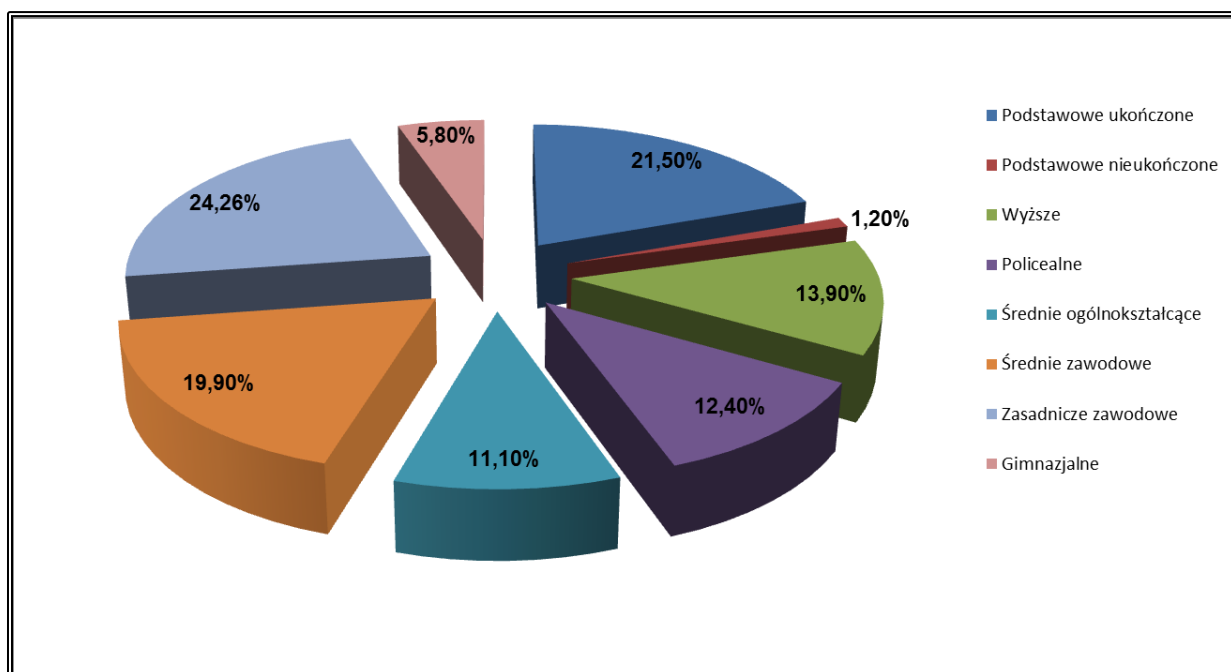
- liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym maleje, co w konsekwencji przyczyni się bezwzględnie do starzenia się społeczeństwa,
- liczba ludności w wieku poprodukcyjnym systematycznie wzrasta, co wynika z krajowych trendów demograficznych.

Powyższe wnioski świadczą o starzeniu się społeczeństwa na terenie Miasta Malbork.

POZIOM WYKSZTAŁCENIA MIESZKAŃCÓW

Poniższy wykres przedstawia strukturę wykształcenia mieszkańców Miasta Malbork. Najliczniejszą grupę stanowią osoby posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe - 22%, kolejne znaczące grupy to osoby z wykształceniem podstawowym (20%) oraz średnim zawodowym (18%).

Rysunek 2. Struktura wykształcenia mieszkańców Malborka w roku 2011

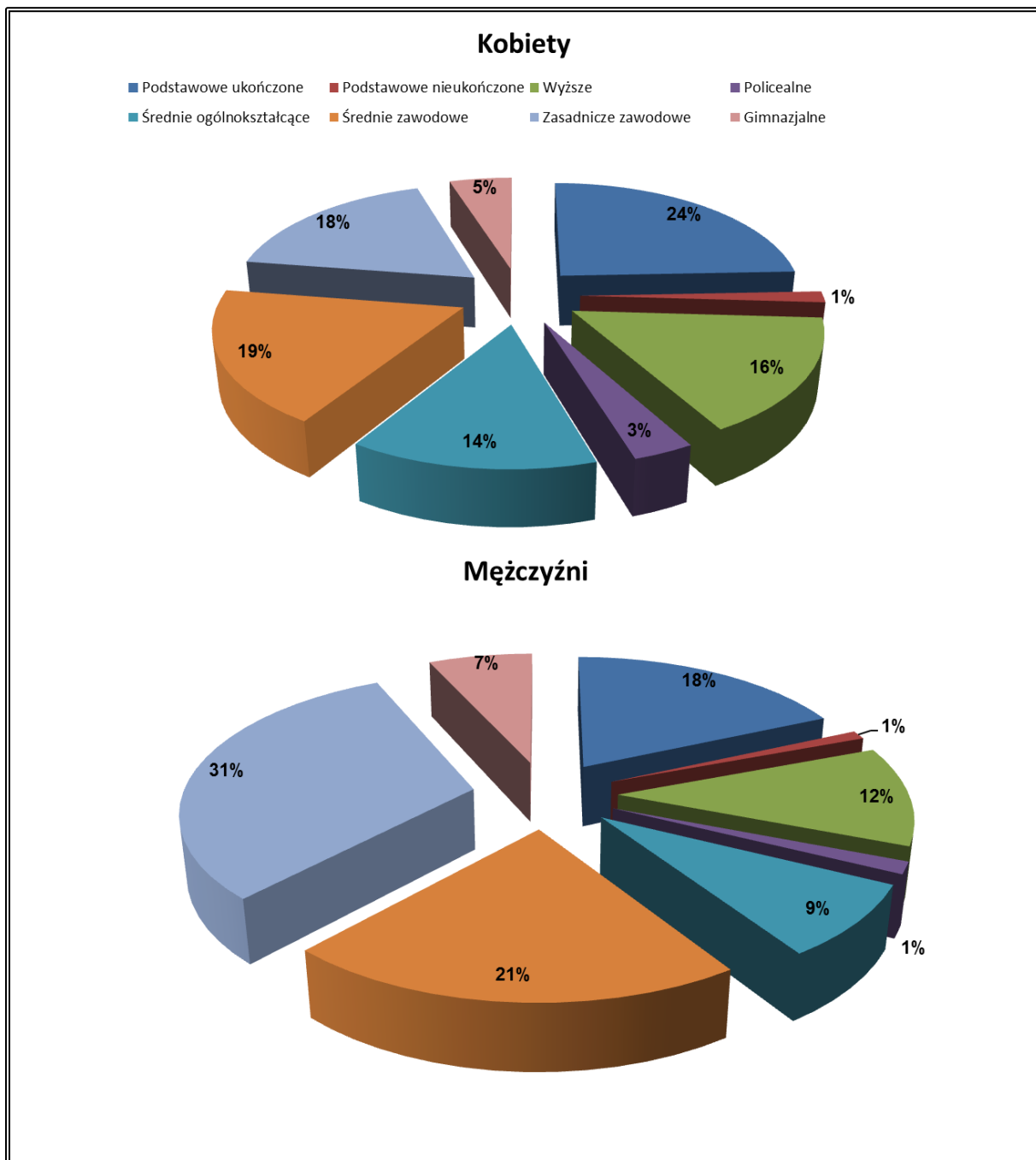

Źródło: Dane GUS Narodowy Spis Powszechny 2011

Struktura wykształcenia kobiet uległa dość dużemu rozbięciu. Z jednej strony najliczniejszą grupę stanowiły kobiety posiadające wykształcenie podstawowe, z drugiej zaś 33% kobiet

posiada wykształcenie co najmniej średnie. W strukturze mężczyzn najliczniejszą grupę tworzą osoby posiadające wykształcenie zawodowe, łącznie 52% (w tym 31% zasadnicze zawodowe, 21% średnie zawodowe).

Rysunek 3 struktura wykształcenia z podziałem na płeć wśród mieszkańców Miasta Malbork w 2011 roku

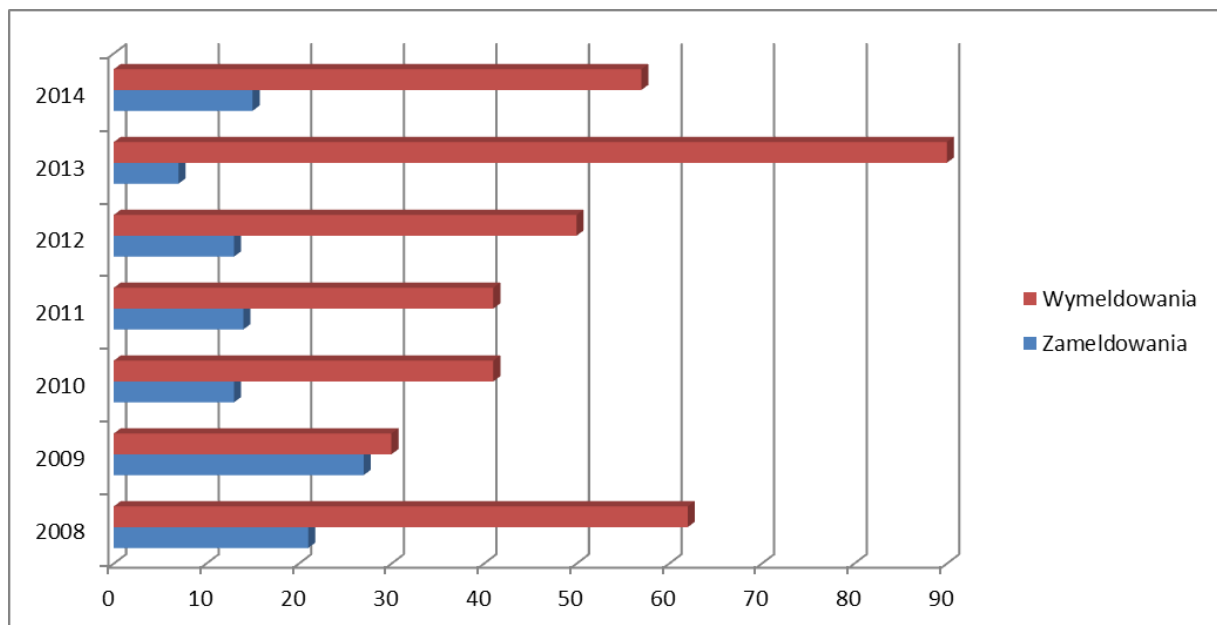
Źródło: polskawliczbach.pl

Przedstawione wyżej dane dotyczą wyników Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku i nie odzwierciedlają aktualnej sytuacji. Należy założyć, iż obecnie na terenie Miasta Malbork, podobnie jak i w całym kraju, liczba osób z wykształceniem wyższym jest nieco większa.

MIGRACJE

Poprzez migracje rozumie się stałą lub czasową zmianę miejsca pobytu. Saldo migracji ma istotny wpływ na wysokość populacji danego obszaru. W Mieście Malbork widoczna jest tendencja do wymeldowań z terenu Miasta.

Wykres 2. Migracje w Mieście Malbork

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 5. przedstawia liczby związane z migracją na pobyt stały osób związanych z Miastem Malbork. Przez cały analizowany okres saldo migracji osiągało wartości poniżej zera. Najmniejsze wartości osiągnięto w roku 2013, gdzie liczba osób opuszczających Miasto różniła się o 119 od liczby osób przybyłych do Miasta. Największy wpływ na ten stan rzeczy miała bardzo duża grupa osób wymeldowanych zagranicę. W roku 2014 wartość ta zmniejszyła się, co również przyczyniło się do wzrostu salda migracji (osiągnięta wartość -44).

Tabela 5. Migracje na pobyt stały Miasta Malbork wg typu i kierunku

Wyszczególnienie		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
miasto	zameldowania	191	164	150	186	169	174	167
	wymeldowania	222	167	173	226	194	210	201
	saldo	-31	-3	-23	-40	-25	-36	-34
wieś	Zameldowania	205	189	245	194	174	194	231
	wymeldowania	222	167	173	226	194	210	201
	saldo	-17	22	72	-32	-20	-16	30
Zameldowania z zagranicy		21	27	13	14	13	7	15
Wymeldowania zagranicę		62	30	41	41	50	90	57
Saldo		-41	-3	-28	-27	-37	-83	-42
zameldowania ogółem		417	380	408	394	356	375	413
wymeldowania ogółem		441	383	448	464	420	494	457
saldo migracji		-24	-3	-40	-70	-64	-119	-44

Źródło: Dane GUS

PRZYROST NATURALNY

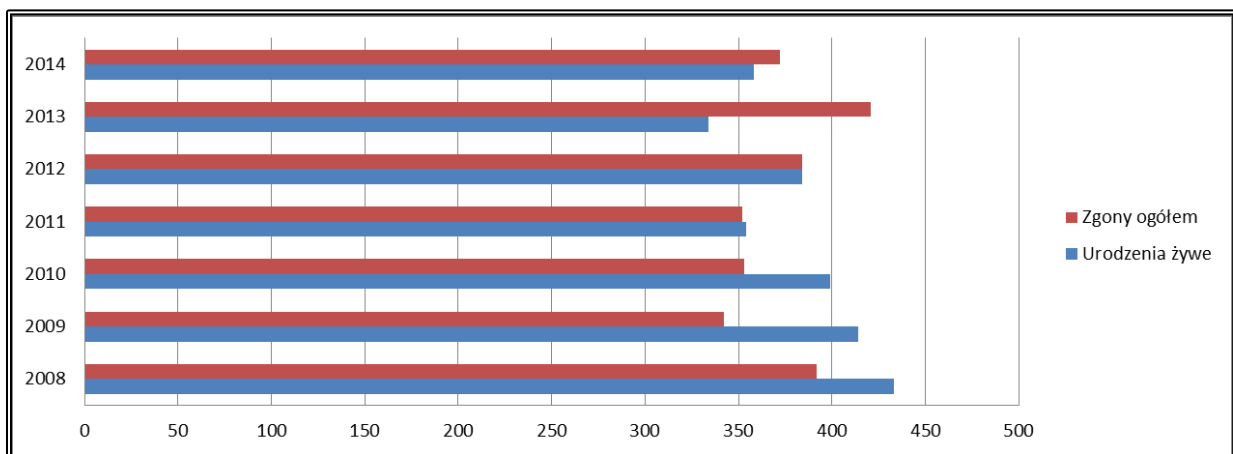
Wartości wskaźnika przyrostu naturalnego można podzielić na dwa okresy. Pierwszy okres to lata 2008-2011, gdzie występowały wartości powyżej zera z trendem malejącym pod koniec okresu. Drugi okres obejmuje lata 2013-2014, tu wartości ujemne. Najmniejsza wartość została osiągnięta w roku 2013 wynosząc -87. Głównym powodem takiej wielkości wskaźnika przyrostu naturalnego był spadek liczby narodzin. W całym badanym okresie (lata 2008-2014) wartość urodzeń żywych spadła o 17,32%, przy spadku zgonów w tym samym okresie równym 5,1%.

Tabela 6. Przyrost naturalny

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Zgony ogółem	392	342	353	352	384	421	372
Urodzenia żywe ogółem	433	414	399	354	384	334	358
Przyrost naturalny ogółem	41	72	46	2	0	-87	-14
mężczyźni	49	24	13	7	7	-38	-7
kobiety	-8	48	33	-5	-7	-49	-7

Źródło: Dane GUS

Wykres 3. Urodzenia żywe i zgony

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

3.1.3. Rynek pracy

Na terenie Miasta Malbork w roku 2014 działało 4 599 podmiotów gospodarczych, z czego aż 94% stanowiły podmioty sektora prywatnego. W analizowanym okresie odnotowano wzrost ilości podmiotów gospodarczych, w 2014 roku w stosunku do roku 2008 przyrost ten wyniósł 8,39%. Taki wzrost jest wynikiem dużego wzrostu podmiotów sektora prywatnego (9,8%). Najliczniejszą grupę pośród podmiotów gospodarczych działających na terenie Miasta stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność (75,87%).

Tabela 7. Podmioty gospodarcze działające na terenie Miasta Malbork w latach 2008-2014

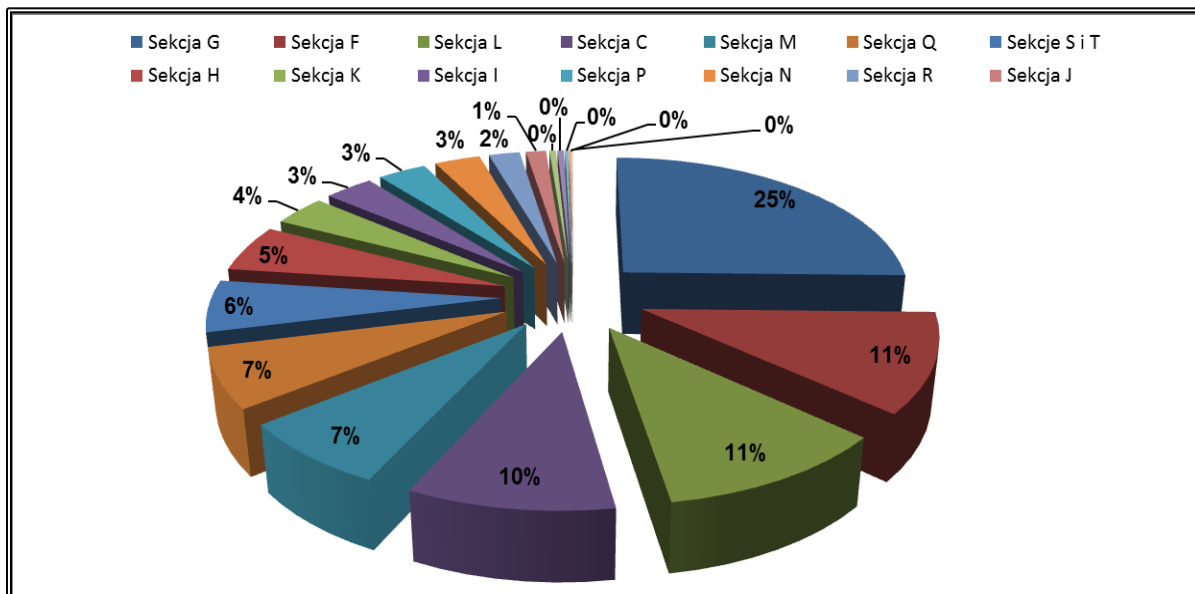
Wyszczególnienie	J. m.	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ogółem	Jedn. gosp.	4 243	4 320	4 532	4 371	4 493	4 577	4 599
Sektor publiczny								
sektor publiczny - ogółem	Jedn.	306	296	298	292	299	275	276

Wyszczególnienie	J. m.	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ogółem	gosp.	88	87	87	87	93	87	87
Sektor prywatny								
Sektor prywatny ogółem		3 937	4 024	4 234	4 079	4 194	4 302	4 323
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą		3 069	3 134	3 323	3 148	3 215	3 290	3 280
Spółki handlowe	Jedn. gosp.	177	178	186	198	215	217	231
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego		41	39	41	41	42	42	43
Spółdzielnie		14	14	14	12	12	11	11
Fundacje		8	8	8	8	9	9	10
Stowarzyszenia i organizacje społeczne		82	88	89	94	96	99	103

Źródło: Dane GUS

Najliczniejszą grupę podmiotów gospodarczych (25%) na terenie Miasta Malbork stanowiła sekcja G – handel hurtowy i detaliczny. Kolejnymi znaczącymi udziałami charakteryzowały się sekcje: F– budownictwo (11%), L- działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (11%) oraz C – przetwórstwo przemysłowe (10%).

Wykres 4. Struktura działalności gospodarczej na terenie Miasta Malbork w 2014 r. wg sekcji PKD 2007

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

Legenda:

A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
B	Górnictwo i wydobywanie
C	Przetwórstwo przemysłowe
D	Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
E	Dostawa Wody.; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
F	Budownictwo
G	Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
H	Transport i gospodarka magazynowa
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
J	Informacja i komunikacja
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalności wspierająca
O	Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne
P	Edukacja
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
S	Pozostała działalność usługowa
T	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby

3.1.4. Gospodarka mieszkaniowa

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące zasobów mieszkaniowych Miasta Malbork. W analizowanym okresie (lata 2008-2014) widoczny jest trend związany ze zwiększaniem się liczby mieszkań. W roku 2014 liczba mieszkań na terenie Miasta wyniosła 14 286, co stanowi przyrost w stosunku do 2008 roku równy 5,27%. W naturalny sposób równoległe do wzrostu liczby mieszkań, wzrastała liczba izb oraz powierzchnia użytkowa. Liczba izb w badanym okresie wzrosła o 6,36%, natomiast powierzchnia użytkowa o 5,78 %.

Tabela 8. Zasoby mieszkaniowe na terenie Miasta Malbork

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
mieszkania	mieszk.	13 571	13 659	13 791	13 967	14 026	14 167	14 286
izby	izba	49 279	49 662	50 716	51 304	51 546	52 048	52 415
powierzchnia użytkowa	m ²	844 986	854 276	855 997	869 523	874 541	885 673	893 820

Źródło: Dane GUS

Poniższa tabela przedstawia wyposażenie w instalacje techniczno-sanitarne na terenie Miasta Malbork. Widoczny jest wraz ze wzrostem mieszkań konsekwentny wzrost wyposażenia w instalacje techniczno-sanitarne. Wartości te charakteryzowały się następująco:

- instalacja wodociągowa – 14 158 mieszkań wyposażonych, co stanowiło 99,94% (wzrost w stosunku do roku 2008 wyniósł 4,45%),
- łazienki – 13 619 mieszkań posiadało łazienki, co stanowi 96,13% wszystkich mieszkań (wzrost w stosunku do roku 2008 wyniósł 7,38%),
- instalacje centralnego ogrzewania – 12 314 mieszkań posiadało instalację, co stanowiło 86,92% (wzrost w stosunku do roku 2008 wyniósł 7,38%),
- gaz sieciowy – 12 244 mieszkań posiadało dostęp do gazu sieciowego, co stanowiło 86,43% wszystkich mieszkań (wzrost w stosunku do roku 2008 wyniósł 0,48%).

Tabela 9. Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne [%]

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
wodociąg	13 555	13 643	13 782	13 958	14 017	14 158	bd.
łazienka	12 661	12 752	13 237	13 418	13 478	13 619	bd.
centralne ogrzewanie	11 468	11 568	11 904	12 087	12 148	12 314	bd.
gaz sieciowy	12 186	12 211	12 218	12 217	12 227	12 244	bd.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

3.1.5. Służba zdrowia

W Mieście Malbork opieka medyczna jest zapewniana dzięki następującym ośrodkom leczniczym:

- Ośrodek Medyczny „MEDERI” E. i M. Winiarscy, B. i K. Lubomirscy Spółka Jawna – podstawowa opieka zdrowotna, opieka specjalistyczna, zaplecze diagnostyczne, hospicjum domowe, medycyna pracy, programy profilaktyczne, transport sanitarny, laboratorium analityczne, szczepienia;
- Danuta Hryniewicka-Fiederowicz – lekarz medyczny, anestezjolog, lekarz medycyny pracy;
- Małgorzata Burdzy – lekarz rehabilitacji medycznej, lekarz rodzinny, reumatolog;
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MALMED” Spółka Jawna Maria Drzewińska i Piotr Szkudlarek - badania laboratoryjne, punkt pobrań, szczepienia, EKG;
- „Medyk” Piotr Błaszczyk, Mieczysław Wolski Spółka Jawna – poradnia ginekologiczno-położnicza;
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „ALMED” Sp. z o.o.- podstawowa opieka zdrowotna, poradnia alergologiczna, poradnia chirurgiczna, poradnia dermatologiczna; poradnia kardiologiczna; poradnia laryngologiczna, poradnia neurologiczna, poradnia logopedyczna, poradnia ortopedyczna, poradnia reumatologiczna, poradnia urologiczna;
- Sakowicz-Krajewska Ewa – lekarz medycyny, anestezjolog, internista;
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Centrum Psychiatrii” Sp. z o.o. – Filia w Malborku – prywatne praktyki lekarskie, poradnie małżeńskie i rodzinne, gabinety psychiatryczne, psychoanalizy, gabinety psychologiczne, psychoterapia, poradnie rodzinne;
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Remedium” – poradnia reumatologiczna, gabinet zabiegowy, punkt szczepień poradnia pediatryczna, podstawowa opieka zdrowotna;

- Zdzisław Gutowski – lekarz specjalista chorób wewnętrznych;
- Zakład Opieki Zdrowotnej Zakładu Karnego w Malborku;
- 22. Baza Lotnictwa Taktycznego;
- Zbigniew Michałek - Gabinet Stomatologiczny;
- Powiatowe Centrum Zdrowia w Malborku Sp. z o.o. – oddział chirurgii, oddział neonatologii, oddział położniczo-ginekologiczny, oddział anestezjologii i intensywnej terapii, oddział pediatrii, oddział chorób wewnętrznych, izba przyjęć;
- Marek Winiarski – lekarz rodzinny, pediatra, lekarz medycyny estetycznej;
- PRO-SCAN Spółka Jawna Grażyna Jastalska, Grzegorz Jastalski, Marek Winiarski Malbork;
- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Malborku;
- Joanna Rybczyńska – stomatolog;
- Centrum Medycyna Manualnej, Rehabilitacji i Profilaktyki Zdrowotnej „MED-ISO” Bożena Dmochowska;
- AWIP Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością;
- „BABY-VIT” spółka cywilna – położnictwo i ginekologia;
- NZOZ „ALEW-DENT” lekarz dentysta Alicja Holc-Niedzielska;
- WINMED PUS Spółka Jawna Marek Winiarski, Tomasz Winiarski –rehabilitacja, lecznica;
- Perfect Sp. z o.o. – poradnia rehabilitacyjna;
- Centrum Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Malborku;
- Agnieszka Wiśniewska – lekarz dentysta.

Poza wyżej wymienionymi ośrodkami leczniczymi, na terenie Miasta Malbork funkcjonuje dobrze rozwinięta sieć apteczna. Sieć ta składa się z następujących jednostek:

- Apteka „Akacyjowa”;
- Apteka „Alba”;
- Apteka „Dbam o Zdrowie”;
- Apteka „Dr Max”;
- Apteka „Europharm”;
- Apteka „Gemini”;
- Apteka w Kałdowie;
- Apteka „Malborska”;
- Apteka „MEDERI plus”;
- Apteka „Medical”;

- Apteka „Południe”;
- Apteka „Św. Jana”;
- Apteka „Bliska Apteka Samoobsługowa”;
- Apteka „VITAMINKA 3”.

Powyższa gama usług z zakresu medycyny, spełnia podstawowe potrzeby mieszkańców Miasta Malbork.

3.1.6. Edukacja

Miasto Malbork ze względu na status miasta powiatowego posiada bardzo szeroką gamę placówek edukacyjnych. Na terenie Miasta Funkcjonuje 10 szkół podstawowych i gimnazjalnych, szkół ponadgimnazjalnych, 2 szkoły policealne oraz placówki prowadzące teoretyczne kształcenie zawodowe w formach pozaszkolnych, szkoły i ogniska artystyczne.

Sieć placówek przedszkolnych stanowią:

- Przedszkole nr 5;
- Przedszkole nr 8;
- Przedszkole nr 10;
- Niepubliczne przedszkole „Pod Kasztanami”;
- Niepubliczne Przedszkole „Tęcza”;
- Niepubliczne Przedszkole „Bartek II”;
- Niepubliczne Przedszkole „Promyk”;
- Niepubliczne Przedszkole „Bajka”;
- Niepubliczne Przedszkole „Krasnal”;
- Niepubliczne Przedszkole „Czerwony Kapturek”.

Najbardziej rozwinięta gałąź oświatowa reprezentowana jest przez szkoły na poziomie podstawowym i gimnazjalnym. Wykaz tych szkół został zaprezentowany poniżej.

- Szkoła Podstawowa Nr 3 im. II pułku nocnych bombowców „Kraków”;
- Szkoła Podstawowa Nr 5 z Oddziałami integracyjnymi im. UNICEF;
- Zespół Szkół Nr 1: Szkoła Podstawowa Nr 6 im. Jana Kochanowskiego, Gimnazjum Nr 5;
- Zespół Szkół Nr 2: Szkoła Podstawowa Nr: im. Ignacego Krasickiego, Gimnazjum Nr 2 im. Królowej Jadwigi;
- Szkoła Podstawowa Nr 8 im. Mikołaja Kopernika;
- Szkoła Podstawowa Nr 9 im. Kazimierza Jagiellończyka;
- Gimnazjum Nr 1 im. Jana III Sobieskiego;

- Gimnazjum Nr 3 im. Stefana Batorego;
- Publiczne Gimnazjum Katolickie;
- Prywatne Gimnazjum „Awans” .

Baza Szkół ponadgimnazjalnych tworzona jest przez poniższe jednostki oświaty:

- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1: kształcenie w klasach o następujących profilach rok szkolny 2015/2016: politechniczny, prawno-europejski, biomedyczny, turystyczno-marketingowy, artystyczno-medialny; biologiczno-chemiczny, matematyczno-fizyczno-informatyczny, polski-historia-angielski, biologia-chemia-matematyka, angielski-geografia-wos, matematyka-geografia-angielski, angielski-biologia-chemia ;
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2, w roku szkolnym 2015-2016 prowadzona jest edukacja w klasach o następujących profilach: psychologiczna, psychologiczno-medyczna, medyczna, politechniczna, społeczno-dziennikarska, rekreacyjno-zdrowotno-językowa, archeologiczno-prawna, biomedyczna, nauk ścisłych, lingwistyczno-dziennikarska, plastyczna;
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3, szkoła ta kształci w zakresie edukacji zawodowej podczas trzyletniego cyklu młodzież w zawodzie sprzedawcy, w zespole szkół prowadzone są czteroletnie cykle edukacji w zawodzie: technik ekonomista, technik hotelarstwa, technik informatyk, technik logistyk, technik organizacji reklamy, technik obsługi turystycznej, technik żywienia i usług gastronomicznych;
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 4, technikum będące częścią zespołu szkół prowadzi kształcenie w następujących zawodach: technik awionik, technik architektury krajobrazu, technik budownictwa, technik elektronik, technik elektryk, technik mechanik, technik mechanik lotniczy, technik usług fryzjerskich, technik cyfrowych procesów graficznych jest w planach;
- Publiczne Katolickie Liceum Ogólnokształcące;
- Prywatne liceum Ogólnokształcące Uzupełniające dla Dorosłych „Wiedza”;
- Prywatne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych.

Liczba uczniów w poszczególnych latach szkolnych w Mieście Malbork została przedstawiona w poniższej tabeli. Na poziomie szkół podstawowych widoczna jest delikatna tendencja spadkowa liczby uczniów. Jest to zapewne wywołane coraz niższą wartością przyrostu naturalnego, spadek w roku 2013 w stosunku do 2009 wyniósł 6,97%. W pozostałych wyszczególnionych kategoriach również odnotowano spadki, wyjątkiem jest szkolnictwo policealne, tu nastąpił przyrost osób podejmujących naukę na tym poziomie równy 657% w roku 2014, w stosunku do 2009.

Tabela 10. Liczba uczniów w poszczególnych typach szkół w latach 2009-2013

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Szkoła podstawowa	2 426	2 321	2 316	2 257	2 257	Bd.
Gimnazjum	1 582	1 525	1 470	1 523	1 508	Bd.
Szkolnictwo zasadnicze zawodowe	24	24	25	30	26	29
Szkoły średnie zawodowe	Bd.	1 029	992	1 019	915	
Licea profilowane	Bd.	14	0	Bd.	Bd.	
Szkolnictwo ogólnokształcące	Bd.	1 547	1 662	1 659	1 696	1 288
Szkolnictwo policealne	7	0	18	12	50	53

Źródło: Dane GUS

Stosunek wszystkich osób uczących się na danym poziomie kształcenia do całej populacji osób będących w wieku nominalnie przypisanym temu poziomowi kształcenia, czyli tak zwany współczynnik skolaryzacji (brutto) w okresie 2009 - 2013 przedstawia Tabela 11.

Tabela 11. Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Szkoła podstawowa	105,75	105,69	106,29	105,91	108,30	Bd.
Gimnazjum	122,73	116,06	121,69	125,56	128,78	Bd.

Źródło: Dane GUS

Wartość wskaźników skolaryzacji brutto powyżej 100, oznacza że do szkół zlokalizowanych na terenie Miasta Malbork uczęszczają dzieci i młodzież z okolicznych miejscowości, głównie wiejskiej gminy Malbork. z roku na rok wartość wskaźników skolaryzacji dla szkół podstawowych wzrasta, jest to spowodowane szerszą ofertą dostępnych zajęć pozalekcyjnych szkół w Malborku. Podobnie sytuacja kształtują się w przypadku szkół gimnazjalnych.

3.1.7. Kultura i sport

Na terenie Miasta Malbork funkcjonuje ponad 150 różnych stowarzyszeń, fundacji zrzeszających mieszkańców Miasta Malbork. Struktura grup integrujących mieszkańców o podobnych zainteresowaniach, można przedstawić w poniższej kategorii.

- ❖ Fundacje – na terenie Miasta funkcjonuje dziewięć fundacji, które zajmują się pomocą osobą dyskryminowanym przez środowisko. Grupę docelową funkcjonujących fundacji stanowią między innymi osoby niewidome, dzieci z rodzin ubogich.

- ❖ Stowarzyszenia zajmujące się ochroną i promocją zdrowia, pomocą społeczną, na rzecz osób niepełnosprawnych – podmioty te zajmują się głównie zbiorczą żywności, pomocą osobą uzależnionym.
- ❖ Grupy skupione wokół jednostek kultu religijnego;
- ❖ Grupy z obszaru oświaty i kultury – są to stowarzyszenia tematyczne tj. chóry, zespoły tańca;
- ❖ Organizacje sportowe – grupy zrzeszające osoby w różnym wieku, uprawiające konkretne dyscypliny sportowe lub czerpiące radość z aktywności fizycznej, w tym przyszkolne kluby sportowe.

3.1.8. Podmioty wsparcia społecznego

Organy samorządu terytorialnego, aby zachować zrównoważony rozwój muszą wywiązywać się w należyty sposób z podstawowych zadań w ramach wsparcia społecznego. Na terenie Miasta Malbork działają następujące jednostki udzielające wsparcia osobom które tego wymagają:

- ❖ Dom Pomocy Społecznej – miejsce, w którym sprawowana jest całodobowa opieka nad osobami somatycznie chorymi. Maksymalna liczba mieszkańców to 80 osób. Opieka oferowana w Domu Pomocy Społecznej w Malborku obejmują między innymi: opiekę lekarską i pielęgniarską, rehabilitację, terapie zajęciowe, zajęcia warsztatowe, opiekę duszpasterską;
- ❖ Mieszkania Chronione – mieszkanie te są przeznaczone dla osób borykających się z przemocą domową. Główną grupę docelową stanowią matki z dziećmi, wymagające odizolowania od sprawców przemocy. Mieszkania te stanowią doraźną formę pomocy osobom dotkniętym problemem przemocy rodzinnej, maksymalny okres przebywania w placówce to rok. Bezpieczne schronienie pozwala na regulację sytuacji oraz ułatwia pozyskanie pomocy z zewnątrz;
- ❖ Placówki opiekuńczo-wychowawcze – na terenie Miasta Malbork działają 3 placówki typu socjalizacyjnego;
- ❖ Świetlice środowiskowe – funkcjonujące jednostki tego typu skierowane są głównie na pomoc dzieciom z rodzin defaworyzowanych. Świetlice czy też kluby mają za zadanie pokazać pozytywne wzorce młodym ludziom oraz zapewnić możliwość kreatywnego spędzania wolnego czasu. W roku 2014 w Mieście działały trzy tego typu organizacje prowadzone przez: parafię pw. św. Jana Chrzciciela, Zbór Chrześcijań baptystów oraz Kościół Zielonoświątkowy;

- ❖ Świetlice socjoterapeutyczne – organem nadzorującym placówki tego typu jest Centrum Profilaktyki i Terapii Uzależnień. Na terenie Miasta w roku 2014 funkcjonowało 7 świetlic tego typu, w których opieką objęto 205 dzieci, w różnym wieku szkolnym. Czas organizowany przez placówki przeznaczony jest dla dzieci z rodzin defaworyzowanych. Zadania świetlic terapeutycznych to:
 - Sporządzenie diagnozy indywidualnej dziecka i jego rodziny;
 - Prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych zgodnie z programem przygotowanym dla całej grupy i diagnoza indywidualna dzieci;
 - Praca ze stałymi grupami dzieci;
 - Praca z dziećmi w kontakcie indywidualnym;
 - Przygotowanie i realizacja indywidualnych programów rozwojowo-terapeutycznych dla dzieci;
 - Prowadzenie dokumentacji pracy z dzieckiem zgodnej z charakterem placówki (dokumentacja diagnozy, planów i realizacji indywidualnych i grupowych zajęć z dziećmi wraz z osiągnięciami);
 - Utrzymywanie kontaktów z rodziną dziecka w celu:
 - diagnozy sytuacji rodzinnej,
 - rozwiązywania problemów rodziny (np. motywowanie osoby uzależnionej lub współuzależnionej do podjęcia terapii),
 - współpracy w sprawie postępów dziecka w procesie socjoterapii.
 - Współpraca z instytucjami (szkoły, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, MOPS, Sąd Rodzinny, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, itp.), które mogą pomóc rodzinie w rozwiązywaniu jej problemów, a zwłaszcza w zakresie podejmowania interwencji wobec osób uzależnionych i współuzależnionych.
- ❖ Stacja Socjalna Joannitów – zajmuje się pomocą osobom i rodzinom najbardziej potrzebującym, bez względu na wyzwanie i status materialny. Funkcjonuje w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Malborku. Zakres oferowanej pomocy obejmują m.in. bezpłatną opiekę domową, zaopatrzenie w środki opatrunkowe, wypożyczanie wózków inwalidzkich, chodzików, kul ortopedycznych;
- ❖ Schronisko dla bezdomnych mężczyzn – organem zajmującym się schroniskiem jest Stowarzyszenie Św. Faustyny „FIDES”. Placówka ta posiada 112 miejsc dla mężczyzn pozbawionych schronienia;
- ❖ Warsztaty terapii zajęciowej – prowadzone przy Domu Pomocy Społecznej w Malborku, zajmujące się głównie rehabilitacją zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych, poprzez terapię zajęciową;

- ❖ Centrum Profilaktyki i Terapii Uzależnień – jednostka organizacyjna umożliwia dostęp osobom uzależnionym, bądź współuzależnionym do fachowej pomocy psychoterapeutycznej. Główny zakres działalności to:
 - Socjoterapia;
 - Prowadzenie Świetlic Socjoterapeutycznych;
 - Punkt Konsultacji dla młodzieży zagrożonej uzależnieniami;
 - Telefon zaufania;
 - Spotkania AA;
 - Opracowanie, wdrażanie Programów Profilaktycznych.
 - ❖ Powiatowe Centrum Rodziny – punkt ten realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej i rehabilitacji zawodowej i społecznej,
 - Zadania pomocy społecznej to m.in:
 - Przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń;
 - Praca socjalna;
 - Prowadzenie i rozwój niezbędnej infrastruktury socjalnej;
 - Analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
 - Realizacja zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
 - Rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowania potrzeb.
 - Rehabilitacja zawodowa i społeczna:
 - Dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych;
 - Dofinansowanie likwidacji barier w mieszkaniu osób niepełnosprawnych;
 - Dofinansowanie sportu, kultury i turystyki osób niepełnosprawnych;
 - Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt ortopedyczny, rehabilitacyjny oraz środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów;
 - Finansowanie części kosztów tworzenia i działania warsztatu terapii zajęciowej.
- Źródło: Informator o działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodziny w Malborku dla mieszkańców powiatu malborskiego
- ❖ Poradnia psychologiczno-pedagogiczna – poradnia działa jako publiczna placówka w powiatowym systemie oświatowym na rzecz dziecka i jego rodziny, w ścisłej współpracy ze środowiskiem lokalnym, placówkami oświatowymi a także organizacjami pozarządowymi. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna, logopedyczna

oraz w zakresie doradztwa edukacyjno – zawodowego dzieciom i młodzieży, ich rodzicom i nauczycielom. Celem działania jest wspieranie wszechstronnego rozwoju osób zaangażowanych w ten proces poprzez:

- wszechstronną i rzetelną diagnozę,
 - szeroki zakres pomocy terapeutycznej,
 - bogatą ofertę usług szkoleniowo – warsztatowych wspierających kompetencje wychowawcze;
- ❖ Młodzieżowy ośrodek wychowawczy - zadaniem ośrodka jest eliminowanie przyczyn i przejawów patologicznych zachowań poprzez liczne oddziaływania resocjalizacyjne, a także zaspokajanie zasadniczych potrzeb psychicznych młodego człowieka, jak potrzeba bezpieczeństwa, miłości i przynależności. Stopniowe niwelowanie deficytów poznawczych i emocjonalnych, nauka właściwych relacji interpersonalnych oraz prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie. Cele te realizowane są poprzez: zintegrowaną działalność dydaktyczną, korekcyjno – wyrównawczą, opiekuńczą i terapeutyczną, przygotowanie do pracy zawodowej i odnalezienia się na europejskim rynku pracy, współpracę z rodzicami oraz współdziałanie z organizacjami i stowarzyszeniami społecznymi, którym bliskie są problemy współczesnej rodziny .Główne zadania to:
- Wyrównywanie braków w podstawowych wiadomościach szkolnych;
 - Zdobywanie rzetelnej wiedzy, adekwatnie do możliwości naszych wychowanków, prowadzącej do lepszego rozumienia świata, ludzi i siebie;
 - Kształtowanie umiejętności i postaw wychowanków odpowiednio do naturalnej w tym wieku aktywności, pobudzania ich do samodzielności w procesie zdobywania wiedzy oraz inspirowanie do wyrażania własnych myśli oraz przeżyć;
 - Bezpieczne przeżywanie, nazywanie i okazywanie emocji, wychowanie w duchu tolerancji i poszanowania odmienności każdej osoby.
 - Bezpieczeństwo w czasie pobytu dziecka w Ośrodku;
 - Udzielanie wychowankom pomocy psychologicznej (terapia młodzieży zagrożonej alkoholizmem, nikotynizmem, narkomanią, indywidualna terapia z wychowankami mającymi szczególne trudności adaptacyjne, psychoterapia chłopców z zaburzeniami emocjonalnymi i osobowości, wypracowane formy przeciwdziałania agresji itp.) i pedagogicznej;
 - Fachowa pomoc psychologiczna, pedagogiczna i prawna oraz wsparcie rodzinom i opiekunom prawnym naszych wychowanków;
 - Rozwijanie zainteresowań naszych podopiecznych;
 - Kulturowanie tradycji.

- ❖ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – oddział ten tworzy 122 pracowników, w tym pracownicy administracyjny, księgowi, pracownicy zajmującymi się usługami opiekuńczymi oraz pomocą środowiskową, asystenci rodziny, personel obsługi. Zadania placówki zostały przedstawione poniżej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania własne i zadania zlecone w zakresie ustalonym ustawami i aktami wykonawczymi do ustaw oraz uchwałami Rady Miasta i zarządzeniami Burmistrza Miasta Malbork. Do zadań tych należy w szczególności:

- Przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń z zakresu pomocy społecznej m.in. zasiłków stałych, okresowych i innych;
- Świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania;
- Udzielanie pomocy w formie posiłków, schronienia i niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym, w tym bezdomnym;
- Praca Socjalna;
- Asystenci Rodziny;
- Przyznawanie i wypłacanie świadczeń rodzinnych oraz funduszu alimentacyjnego;
- Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i okresowych w oparciu o ustawę o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresy powojennego;
- Prowadzenie interdyscyplinarnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Mieście Malbork;
- Punkt obsługi teleopieki tzw. „Guzik Życia”.

Źródło: mops.malbork.pl

Poza realizowaniem podstawowych zadań płynących bezpośrednio z aktów prawa krajowego oraz miejscowego, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Malborku współuczestniczy w działalności projektowej. Programy te zostały zaprezentowane w poniższej tabeli.

Tabela 12. Programy, w których współuczestniczył Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Malborku w 2015 roku

Wyszczególnienie	Cel i zakres
Program teleopieki, tak zwany „Guzik Życia”	Inicjatorem programu jest Burmistrz Miasta Malbork, który to w trosce o osoby starsze, niepełnosprawne i schorowane postanowił zapewnić dostęp do bezpłatnej telefonicznej opieki.
Program Rewitalizacji Miasta Malbork	Program ten jest wieloletnią perspektywą działań

<p>„Malbork na +”</p>	<p>naprawczych, polegających na ożywieniu zaniedbanych dzielnic miejskich. Efektami realizacji programu będą:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zmniejszenie udziały osób bezrobotnych, przede wszystkim trwale bezrobotnych i biednych pracujących; • zwiększenie dostępności do rehabilitacji, usług zdrowia, edukacji; • podnoszenie i nabywanie nowych kwalifikacji zawodowych; • budowę kapitału społecznego poprzez rozwój programów integracji i aktywizacji lokalnych społeczności, wzmocnienie zdolności do samopomocy; • wsparcie dla tworzenia i rozwoju przedsiębiorstw społecznych; • wzmocnienie jakości środowiska w miejscu zamieszkania (walory ekologiczne, przestrzenne, podniesienie jakości i standardów zagospodarowania, poprawa wizerunku przestrzennego), w tym modernizacja infrastruktury socjalnej i technicznej; • zwiększenie efektywności funkcjonowania publicznych instytucji pomocy i integracji społecznej.
<p>Ogólnopolski Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020</p>	<p>Program zakłada zaopatrzenie w pomoc żywnościową najbardziej potrzebujące osoby i rodziny. Osoby uprawnione do skorzystania z pomocy muszą spełniać kryteria określone w programie. Realizacja programu przełoży się na zwiększenie bezpieczeństwa żywnościowego osób najbardziej potrzebujących i realizację działań na rzecz włączenia społecznego.</p>

<p>Projekt w etapie konkursowym. Tytuł projektu : Mobilny i aktywny kapitał ludzki w powiatach malborskim i sztumskim – aktywizacja społeczno-zawodowa</p>	<p>Projekt skierowany jest do osób dotkniętych, zagrożeniem ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz ich rodzin. Projekt ukierunkowany jest na zwiększenie zatrudnienia osób dotkniętych i zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym , w tym z niepełnosprawnościami, poprzez wdrażanie kompleksowych programów aktywizacji społeczno-zawodowej skierowanych do osób, rodzin, środowisk lub lokalnych społeczności, w oparciu o ścieżkę reintegracyjną stworzoną indywidualnie dla każdego uczestnika wsparcia, z wykorzystaniem usług aktywnej integracji o charakterze:</p> <ul style="list-style-type: none"> • społecznym, których celem jest przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności, obejmujących m.in.: <ul style="list-style-type: none"> ✓ poradnictwo psychologiczne lub
---	---

	<p>psychospołeczne;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ warsztaty terapeutyczne; ✓ poradnictwo prawne i obywatelskie; ✓ wsparcie środowiskowe; ✓ prace socjalna w przypadku projektów realizowanych przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej. <ul style="list-style-type: none"> • Zawodowym, których celem jest pomoc w podjęciu decyzji dotyczącej wyboru lub zmiany zawodu, wyposażenie w kompetencje i kwalifikacje zawodowe oraz umiejętności pożądane na rynku pracy, obejmujących m.in.: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Kursy, szkolenia, ✓ Poradnictwo zawodowe; ✓ Pośrednictwo pracy; ✓ Staże; ✓ Zajęcia reintegracji zawodowej u pracodawców; ✓ Subsydium zatrudnienia; ✓ Usługi, w tym asystenckie pomagające uzyskać lub utrzymać zatrudnienie w szczególności w początkowym okresie zatrudnienia. • Edukacyjnym, których celem jest wzrost poziomu wykształcenia lub jego dostosowanie do potrzeb rynku pracy, wyłącznie w powiązaniu z usługami o charakterze zawodowym, obejmującym m.in.: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Skierowanie i sfinansowanie zajęć szkolnych, związanych z uzupełnieniem wykształcenia na poziomie podstawowym, gimnazjalnym, ponadgimnazjalnym lub policealnym oraz kosztów z nimi związanych.
--	---

W roku 2014 świadczenia z MOPS otrzymało 1 581 rodzin, liczących łącznie 3 443 osób. Łączny wydatek na świadczenia z tytułu pomocy społecznej wyniósł na terenie Miasta Malborka 7 194 262 zł, co daje wartość przeciętnego świadczenia w roku dla rodziny (bez względu na rodzaj świadczenia i źródło ich finansowania) 4 550,45 zł. .

Tabela 13. Pomoc społeczna na terenie Miasta Malbork – zadania własne Miasta (stan na dzień 31.12.2014 r.)

Formy pomocy	Liczba osób którym przyznano świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W MIEŚCIE MALBORK NA LATA 2016-2020

Formy pomocy	Liczba osób którym przyznano świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki stałe ogółem, w tym:	427	4 155	1 656 746	415	622
- przyznany dla osoby samotnie gospodarującej	312	3 042	1 377 108	312	312
- pozostającej w rodzinie	115	1 113	279 638	103	310
Zasiłki okresowe ogółem	599	2 565	594 711	584	1 522
- w tym środki własne	x	x	0	x	x
Dotacja	x	x	594 711	x	x
Przyznane z powodu bezrobocia	517	2 062	513 197	510	1 364
Przyznane z powodu długotrwałej choroby	17	38	7 608	17	34
Przyznane z powodu niepełnosprawności	110	459	72 480	103	255
Przyznane z powodu możliwości nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego	2	6	1.426	2	2
Posiłek	1 646	224 482	1 341 744	865	2 296
- w tym dla dzieci	815	111 251	508 504	434	1 481
Usługi opiekuńcze ogółem	252	98 509	2 188 492	245	343
Sprawienie pogrzebu	6	6	8 960	6	6
- w tym osobom bezdomnym	4	4	6 140	4	4
Inne zasiłki celowe i w naturze ogółem	1 200	x	783 867	1 146	2 670
Praca socjalna	x	x	X	1 545	3 363
Udzielenie schronienia	93	19 722	607 733	93	95
Zapewnienie posiłku	x	x	x	x	x
Zapewnienie niezbędnego ubrania	x	x	x	x	x
Skierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca Miasta w tym domu	48	511	1 082 117	48	60
Razem (bez wiersza dot. skierowań do domu pomocy społecznej)	2 604	x	7 194 262	1 581	3 443

Źródło: Dane z MOPS w Malborku

W poniższej tabeli przedstawiono dane dotyczące rodzaju i skali pomocy społecznej w Mieście Malbork, udzielonej przez MOPS. Najliczniejszą grupę beneficjentów pomocy społecznej oferowanej przez MOPS w Malborku, w 2014 roku stanowiły osoby dotknięte ubóstwem – 1 190 rodzin, wzrost w stosunku do roku 2009 wyniósł 17,82%.

Drugim istotnym powodem wsparcia udzielanego przez MOPS w Malborku było bezrobocie – 1 023 osób, trzecim potrzeby osób niepełnosprawnych – 830 osób, zaś czwartym długotrwała lub ciężka choroba – 663 osoby.

Osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej mogą korzystać zarówno z pomocy finansowej, jak i rzeczowej.

Tabela 14. Liczba beneficjentów pomocy społecznej oferowanej przez MOPS w Malborku

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin						Liczba osób w tych rodzinach					
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ubóstwo	1 010	1 158	1 122	1 144	1 209	1 190	2 521	2 935	2 890	2 863	2 681	2 299
Sieroctwo	1	2	0	0	0	1	1	4	0	0	0	2
Bezdomność	76	89	75	86	93	102	84	97	80	88	100	104
Potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności	44	54	59	54	63	63	201	247	212	223	260	261
Bezrobocie	938	1 044	1 027	1 130	1 029	1 023	2 408	2 645	2 551	2 779	2 558	2 486
Niepełnosprawność	869	807	833	871	881	830	1 553	1 335	1 413	1 463	1 513	1 394
Długotrwała lub ciężka choroba	557	667	645	704	640	663	957	1 157	1 102	1 258	1 196	1 112
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w tym:	172	202	202	198	165	194	641	762	721	735	643	736
- rodziny niepełne	102	108	132	116	97	97	297	311	419	359	323	279
- rodziny wielodzietne	51	55	42	52	50	74	290	317	269	296	297	404
Alkoholizm	306	351	320	402	356	354	604	638	517	630	601	573
Narkomania	12	14	10	11	11	10	15	20	14	17	13	14
Trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	41	33	42	46	44	40	78	51	58	90	74	84
Przemoc w rodzinie	54	74	47	77	100	95	173	221	129	251	328	257
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze	2	0	6	-	-	-	10	0	16	-	-	-
Zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa	9	70	37	22	19	29	24	134	102	84	54	69

Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kłęsa żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Dane MOPS w Malborku

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Malborku od 2004 r. realizuje zadania wynikające z ustaw: o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

System świadczeń rodzinnych jest systemem pozaubezpieczeniowym finansowanym z budżetu państwa. System świadczeń rodzinnych oparty jest o zasadę pomocniczości, uwzględniającą regułę, że osobami w pierwszej kolejności zobowiązanymi do łożenia na utrzymanie dzieci są ich rodzice. W przypadku, gdy ich środki i uprawnienia są niewystarczające do wychowania i utrzymania dzieci, przysługuje pomoc państwa w postaci świadczeń rodzinnych.

Świadczenia rodzinne mają charakter obligatoryjny. Te z nich, które uzależnione są od spełniania kryterium dochodowego są udzielane na roczne okresy zasiłkowe. Przy ustalaniu uprawnień do świadczeń rodzinnych, uzależnionych od kryterium dochodowego, brane są pod uwagę dochody osiągnięte w roku poprzedzającym okres zasiłkowy. W przypadkach określonych w ustawie dochód ten pomniejsza się o dochód utracony lub powiększa o dochód uzyskany.

Zgodnie z ustawą z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych sekcja świadczeń rodzinnych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Malborku realizuje zadania związane z nabywaniem prawa oraz wypłacaniem zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, świadczeń opiekuńczych tj. zasiłku pielęgnacyjnego, świadczenia pielęgnacyjnego oraz specjalnego zasiłku opiekuńczego jak również jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka żywego. Z kolei zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 o pomocy osobom uprawnionym do alimentów realizowana jest wypłata świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego podejmując jednocześnie działania przeciwko dłużnikom alimentacyjnym.

Tabela 15. Realizacja zadań z zakresu świadczeń rodzinnych za okres 01.01.2014 do 31.12.2014 r.

LP.	RODZAJ ŚWIADCZENIA	WYDATKI I –XII 2014	ILOŚĆ ŚWIADCZEŃ I-XII 2014
1	Zasiłki rodzinne	2.118.858 zł.	21.404
2	Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	107.000 zł.	107
3	Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	107.788 zł.	285

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W MIEŚCIE MALBORK NA LATA 2016-2020

LP.	RODZAJ ŚWIADCZENIA	WYDATKI I –XII 2014	ILOŚĆ ŚWIADCZEŃ I-XII 2014
5	Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	220.100 zł.	1.260
6	Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	123.700 zł.	1.616
7	Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	134.100 zł.	1.341
8	Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	13.110 zł.	204
9	Dodatek z tyt. wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	294.160 zł.	3.677
10	Zasiłki pielęgnacyjne	3.120.588 zł.	20.396
11	Świadczenia pielęgnacyjne	1.032.945 zł.	1.400
12	Dodatek po 200 zł do świadczenia pielęgnacyjnego	280.000 zł.	1.400
13	Specjalny zasiłek opiekuńczy	138.442 zł.	270
14	Zasiłek dla opiekuna	632.407 zł.	1285
15	Jednorazowa zapomoga z tyt. Urodzenia dziecka	280.000 zł.	280
15	R A Z E M	8.603.198 zł.	54.925
16	Fundusz alimentacyjny	2.522.218 zł.	6.067
17	R A Z E M	11.125.416 zł.	60.992
18	Liczba rodzin – stan na 31.12.2014	-----	FA 333 ŚR 2392 razem 2725

LP.	RODZAJ ŚWIADCZENIA	WYDATKI I –XII 2014	ILOŚĆ ŚWIADCZEŃ I-XII 2014
19	Ilość wydanych decyzji	-----	FA 1133 ŚR 2917 razem 4050
20	Zwroty nienależnie pobranych świadczeń	FA 11.157 zł. ŚR 36.122 zł. Razem 47.279 zł.	-----
21	Zwroty od dłużników alimentacyjnych	252.951 zł.	-----

Źródło: Miejskie Ośrodek Pomocy Społecznej w Malborku

3.1.9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Miasto Malbork w roku 2015 opracowało i uchwaliło „*Program Współpracy Miasta Malbork z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami ze sfery pożytku publicznego na rok 2016*”. Program określa cele, zasady i zakres przedmiotowy oraz formę współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi, wymienia priorytetowe zadania publiczne, które powinny być w pierwszej kolejności wsparte środkami publicznymi, wyznacza okres realizacji przewidzianych zadań, a także porusza kwestie sposobu realizacji programu, wysokości środków przeznaczonych na realizację i sposobu oceny realizacji programu. Współpraca Gminy z organizacjami określonymi ustawą realizowana jest w oparciu o zasadę pomocniczości, suwerenności, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności. Celem głównym programu jest zaspokojenie potrzeb społecznych mieszkańców Miasta oraz wzmocnienie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego poprzez budowanie umacnianie partnerstwa pomiędzy Miastem, a organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami o których mowa w art. 3 ust.3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

Do priorytetowych zadań *Programu* należy:

- ❖ zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców Miasta Malborka;
- ❖ umacnianie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za siebie, swoje otoczenie, wspólnotę lokalną oraz jej tradycje;
- ❖ integrację podmiotów polityki lokalnej obejmującej swym zakresem sferę zadań publicznych wynikających z ustawy, poprzez organizację Dnia Organizacji Pozarządowych i Giełdy Zasobów;
- ❖ otwarcie na innowacyjności i konkurencyjność poprzez umożliwienie organizacjom pozarządowym indywidualnego wystąpienia z ofertą na realizację projektów konkretnych zadań publicznych, które realizowane są przez samorząd;

- ❖ umocnienie lokalnych działań dla powstawania inicjatyw i struktur funkcjonujących na rzecz społeczności lokalnej;
- ❖ poprawę jakości życia mieszkańców Miasta, w tym zaspokajanie potrzeb społecznych;
- ❖ zwiększanie aktywności organizacji pozarządowych w ubieganiu się o środki pomocowe, poprzez stworzenie warunków umożliwiających utworzenie Centrum Organizacji Pozarządowych.

Za szczególnie ważne uznaje się także zadania i przedsięwzięcia realizowane przy udziale środków uzyskanych lub pochodzących spoza budżetu Miasta (tj. środków samorządu wojewódzkiego, funduszy krajowych oraz zagranicznych, itp.).

3.2. Problemy społeczne występujące na terenie Miasta Malbork

3.2.1. Rodzina

Rodzina jest społecznością powołaną do wzbudzania i rozwoju życia jednostkowego, a jednocześnie jest podstawą życia społecznego, ponieważ dostarcza społeczeństwu nowych członków i najpełniej kształtuje człowieka. Rodzina stanowi dla dziecka najlepsze naturalne środowisko, w którym otoczone jest opieką i ma możliwość zaspokajania swoich potrzeb. W prawidłowo funkcjonującej rodzinie, w systemie cenionych wartości, na pierwszy plan wysuwane jest szczęście i dobro dziecka, które daje równocześnie szczęście rodzicielskie i małżeńskie. Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny może zagrażać szereg czynników, wśród których istotną rolę odgrywają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych.

Problemy występujące w takiej rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Dysfunkcje takie jak alkoholizm, narkomania, przemoc, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych stanowią główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy problem długotrwałego bezrobocia, czy ubóstwa. Są one najczęściej przyczyną niedostosowania społecznego dzieci. Dokonujące się zmiany, postęp, szybsze tempo życia, niosące za sobą wiele pozytywnych skutków, często pogłębiają wiele negatywnych zjawisk, takich jak: bezrobocie, uzależnienia, przestępczość, które są niejednokrotnie przyczynami rozpadu rodziny.

W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi, moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań.

Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny problemowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować i wyręczać rodzinę w wypełnianiu jej roli, należy ją przede wszystkim wspierać i wspomagać, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie.

Stosowane rozwiązania powinny opierać się na współpracy różnych podmiotów wsparcia społecznego po to, by udzielona pomoc była kompleksowa i dawała jak największe prawdopodobieństwo rozwiązania problemów rodzin dysfunkcyjnych. W tych działaniach należy uwzględnić nie tylko wsparcie finansowe, ale również pomoc psychologów, asystentów rodziny, pedagogów szkolnych, pracowników przychodni medycznych czy policji, którzy pomogą walczyć z trudnościami i rozwijać umiejętności opiekuńczo-wychowawcze rodzin. Ważna jest również integracja rodzin, zapewnienie im możliwości wspólnego spędzania czasu i budowania więzi rodzinnych.

3.2.2. Bezrobocie

Mieszkańcy Miasta Malbork znajdują zatrudnienie głównie w podmiotach gospodarczych zlokalizowanych w Mieście oraz w pobliskich miejscowościach. Oferowana na rynku pracy liczba miejsc jest niewystarczająca w stosunku do liczby osób potrzebujących pracy. Kierunki kształcenia w placówkach ponadgimnazjalnych dopasowują się do zapotrzebowania na rynku z dużym opóźnieniem – wzrost zatrudnienia skorelowany jest ze zmianami w systemie edukacji. Duże znaczenie ma również niechęć części osób bezrobotnych do podjęcia pracy oraz niedopasowanie wykształcenia części osób do potrzeb rynku pracy, np. duża liczba osób z wykształceniem wyższym humanistycznym (pedagogika, filozofia, historia) przy znikomym zapotrzebowaniu rynku.

Zgodnie z danymi pozyskanymi z Powiatowego Urzędu Pracy w Malborku, w latach 2009-2014 na terenie Miasta Malbork liczba bezrobotnych fluktuowała, jednak na koniec roku 2014 odnotowano nagły spadek osób bez pracy. W 2014 roku na terenie Miasta zarejestrowanych było 2 112 osoby bezrobotne, co w porównaniu do roku 2009 bazowego daje spadek w wysokości 13,76%. Wśród osób pozostających bez pracy w roku 2014 przeważały kobiety, ich udział oscylował na poziomie 56%. Jest to kontynuacja trendu w dysproporcji bezrobocia według płci, w całym analizowanym okresie liczba bezrobotnych kobiet znacznie przekraczała liczbę mężczyzn nie posiadających zatrudnienia.

Tabela 16. Struktura bezrobocia na terenie Miasta Malbork w latach 2009-2014

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Bezrobotni zarejestrowani wg płci						
Ogółem	2 449	2 478	2 580	2 531	2 591	2 112
Kobiety	1 305	1 380	1 479	1 403	1 424	1 188
Mężczyźni	1 144	1 089	1 101	1 128	1 167	924

Źródło: PUP Malbork

Tabela 17. Bezrobotni na terenie Miasta Malbork według kategoryzacji wiekowych w latach 2009-2014

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014
18-24	500	492	497	448	420	285
25-34	703	701	712	685	709	589
35-44	440	457	474	534	557	479
45-54	573	557	579	519	504	411
55-59	191	229	269	277	305	258
60-64	42	42	49	68	96	90

Źródło: PUP w Malborku

Analizując powyższą tabelę przedstawiającą strukturę wieku osób bezrobotnych, znaczące pozytywne zmiany odnotowano głównie w strukturze osób młodych. Liczba bezrobotnych w przedziale wiekowym 18-24 spadła w roku 2014 w stosunku do roku 2009 o 215 osób, co stanowiło spadek o 76,05%. Jest to wynikiem zmiany kierunków kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych. Urozmaicona oferta edukacyjna wydają się być odpowiedzią na popyt zgłaszany przez przyszłych pracodawców. Na przeciwnym biegunie kształtowała się sytuacja osób starszych. Liczba osób, które ukończyły 55 rok życia wzrosła o 115 osób, co stanowiło przyrost o 49,36%.

Tabela 18. Bezrobotni na terenie Miasta Malbork według długości pozostawania bez pracy w latach 2009-2014

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Do miesiąca	267	238	233	229	238	177
od 1 do 3 miesięcy	622	619	544	503	449	420
od 3 do 6 miesięcy	547	457	488	432	383	333
od 6 do 12 miesięcy	505	499	514	483	568	363
od 12 do 24 miesięcy	297	426	481	496	469	364
powyżej 24 miesięcy	211	239	320	388	484	455

Źródło: PUP w Malborku

Mimo spadku bezrobocia na przestrzeni analizowanego okresu, wzrosła liczba osób długotrwale bezrobotnych. Liczba osób posiadających status bezrobotnych powyżej dwunastu miesięcy w roku 2014 wyniosła 819, co stanowiło przyrost w stosunku do roku

2009 równy 61,22 %. Jest to problem, który może być uwarunkowany min. brakiem chęci podjęcia zatrudnienia.

Tabela 19. Bezrobotni na terenie Miasta Malbork według wykształcenia w latach 2009-2014

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014
wyższe	177	204	242	241	242	212
policealne i średnie zawodowe	568	515	582	560	574	477
średnie ogólnokształcące	328	322	333	310	315	256
zasadnicze zawodowe	719	742	756	753	751	585
gimnazjalne i poniżej	657	695	667	667	709	582

Źródło: PUP w Malborku

Tabela 19 przedstawia liczbę osób o statusie bezrobotnych w latach 2009-2014 według posiadanego wykształcenia. Jedyną grupą w której odnotowano wzrost liczebności są osoby z wykształceniem wyższym. Przyrost w tej grupie na przestrzeni analizowanego okresu wyniósł 19,77% (35 osób).

Tabela 20. Bezrobotni na terenie Miasta Malbork według posiadanego stażu pracy w latach 2009-2014

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014
do 1 roku	415	420	418	376	409	390
1-5	596	606	608	629	620	507
5-10	341	343	359	397	377	316
10-20	360	408	425	438	420	346
20-30	298	287	310	274	319	225
30 lat i więcej	71	77	100	100	95	93
bez stażu	368	337	360	347	351	235

Źródło: PUP w Malborku

Największą liczbę osób bezrobotnych, w całym analizowanym okresie, stanowiły osoby posiadające staż pracy 1-5 lat. Liczebność tej grupy bezrobotnych przewyższała liczbę osób nie posiadających stażu pracy. Jednak tylko w jednej z grup odnotowano przyrost osób bezrobotnych, są to osoby posiadający najdłuższy staż pracy: powyżej 30 lat, (przyrost o 22 osoby).

Tabela 21. Struktura bezrobocia na terenie Miasta Malbork w 2014 roku

Wyszczególnienie		Liczba bezrobotnych razem	z tego wg. czasu pozostawania bez pracy w miesiącach						Liczba bezrobotnych kobiet razem	z tego wg. czasu pozostawania bez pracy w miesiącach						Bezrobotni w okresie do 12 mies. od dnia ukoń. nauki razem	Liczba poszukujących pracy	
			do 1	1-3	3-6	6-12	12-24	pow. 24		do 1	1-3	3-6	6-12	12-24	pow. 24		razem	kobiety
0		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Czas pozostawania bez pracy w m-c	do 1	177	177	X	X	X	X	X	68	68	X	X	X	X	X	13	5	1
	1-3	420	X	420	X	X	X	X	202	X	202	X	X	X	X	22	6	1
	3-6	333	X	X	333	X	X	X	185	X	X	185	X	X	X	22	11	2
	6-12	363	X	X	X	363	X	X	197	X	X	X	197	X	X	15	7	2
	12-24	364	X	X	X	X	364	X	228	X	X	X	X	228	X	X	9	5
	pow. 24	455	X	X	X	X	X	455	308	X	X	X	X	X	308	X	37	12
Wiek	18-24	285	37	97	54	40	37	20	161	14	47	32	23	26	19	54	2	0
	25-34	589	66	105	109	105	99	105	368	31	51	72	58	73	83	11	9	4
	35-44	479	30	87	67	86	85	124	297	11	44	37	51	56	98	5	5	3
	45-54	411	27	70	56	80	75	103	230	9	36	30	45	42	68	2	17	6
	55-59	258	10	44	38	36	55	75	121	3	22	14	17	30	35	0	18	8
	60 lat i więcej	90	7	17	9	16	13	28	11	0	2	0	3	1	5	0	24	2
Wykształcenie	wyższe	212	33	43	38	42	35	21	147	21	27	29	26	28	16	20	7	1
	policealne i śr. zawod.	477	35	99	84	84	70	105	303	17	61	56	48	44	77	24	14	7
	średnie ogólnokształ.	256	22	66	44	45	35	44	173	9	37	27	29	33	38	22	12	4
	zasad. zawod.	585	43	106	79	99	107	151	251	8	35	31	40	52	85	6	22	8
	gimnazjalne i poniżej	582	44	106	88	93	117	134	314	13	42	42	54	71	92	0	20	3
Staż pracy ogółem	do 1 roku	390	44	74	68	68	65	71	210	24	37	36	28	40	45	17	12	3
	1-5	507	48	88	84	77	96	114	300	21	42	43	47	64	83	9	13	5
	5-10	316	25	61	55	58	55	62	206	10	32	40	39	36	49	1	7	1
	10-20	346	19	73	43	65	48	98	180	3	39	20	28	25	65	4	11	4

	20-30	225	13	47	38	41	40	46	107	6	20	19	18	23	21	0	15	4
	30 lat i więcej	93	10	21	11	19	17	15	30	0	5	2	13	7	3	0	4	1
	bez stażu	235	18	56	34	35	43	49	155	4	27	25	24	33	42	41	13	5
	Ogółem	2 112	177	420	333	363	364	455	1 188	68	202	185	197	228	308	72	75	23

Źródło: PUP w Malborku

Statystyczny obywatel Miasta Malbork posiadający status osoby zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy był kobietą w wieku od 35-44 lat pozostającej bez pracy powyżej 24 miesięcy, posiadając wykształcenie gimnazjalne lub niższe, ze stażem pracy od roku do pięciu lat.

Analizując strukturę bezrobocia na terenie Miasta Malbork, należy zauważyć, że:

- ❖ Większość bezrobotnych stanowiły kobiety, udział wyniósł 56,25%;
- ❖ Na przestrzeni analizowanego okresy wzrosła liczba osób nie posiadających pracy dłużej niż rok, najpewniej jest to wynikiem niedostosowanych kompetencji bezrobotnych do oczekiwań potencjalnych pracodawców.
- ❖ Wzrosła liczba osób pozbawionych pracy po 55 roku życia, problem dyskryminacji pracowniczej osób starszych nie jest tylko problemem który dotyka Miasto Malbork jest to sytuacja spotykana w całym kraju;
- ❖ Wyjątkowo wysoki udział wśród grupy osób bezrobotnych osób w przedziale wiekowym 24-44 (50,57%). Ponad 50% osób pozostających bez pracy to osoby młode, tak wielki udział tej grupy wiekowej w strukturze osób bezrobotnych może wynikać ze złego wyboru ścieżki zawodowej (wybór kierunku nauczania, który na rynku wykazuje tendencję przesytu), bądź też brak wykształcenia kierunkowego (ukończenie szkoły podstawowej bądź tylko gimnazjum).

Osoby bezrobotne są drugą pod względem liczebności grupą beneficjentów pomocy społecznej Miasta . W ramach działań wspomagających osoby bezrobotne, MOPS organizuje projekty ze środków unijnych, współpracuje z PUP i organizacjami społecznymi o zbieżnym profilu działania. Oczekiwany w wyniku realizacji odpowiedniej strategii rozwój przedsiębiorczości na terenie Gmina przyczyni się do powstawania nowych miejsc pracy, a tym samym do zmniejszania bezrobocia i spadku liczby osób bezrobotnych korzystających obecnie z pomocy MOPS. Tym samym, Miasto będzie mogło część zaoszczędzonych środków finansowych przeznaczyć na inne zadania związane z pomocą społeczną lub np. cele inwestycyjne.

3.2.3. Niepełnosprawność

Niepełnosprawność jest jednym z ważniejszych problemów współczesnego świata, który wiąże się z obniżeniem sprawności funkcji fizycznych, psychicznych bądź umysłowych. Z niepełnosprawnością fizyczną często wiąże się tzw. niepełnosprawność społeczna, czyli niezdolność do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie. Do tej grupy zaliczamy osoby uzależnione od alkoholu, narkotyków i byłych więźniów.

Osoby niepełnosprawne spotykają się na co dzień z wieloma barierami, takimi jak bezrobocie, bariery architektoniczne i komunikacyjne, utrudniony dostęp do leczenia i rehabilitacji oraz izolacją społeczną.

Na terenie Miasta Malbork istnieją budynki użyteczności publicznej dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, jednak nadal potrzebne są działania i inwestycje mające na celu zniesienie barier architektonicznych. Istotnym ograniczeniem jest niedostosowanie obiektów handlowych i usługowych oraz brak sygnalizacji świetlnej dostosowanej do potrzeb osób niewidomych.

Zgodnie z danymi MOPS w Malborku, niepełnosprawni tworzą trzecią pod względem liczebności grupę beneficjentów pomocy społecznej. W latach 2009-2014 liczba rodzin objętych pomocą MOPS w Malborku zmniejszyła się. Odnotowany spadek w roku 2014, w stosunku do 2009 roku wyniósł 4,49 %.

Tabela 22. Liczba osób objętych pomocą MOPS w Malborku z powodu niepełnosprawności

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba rodzin	869	807	833	871	881	830
Liczba osób w tych rodzinach	1 553	1 335	1 413	1 463	1 513	1 394

Źródło: Dane MOPS w Malborku

3.2.4. Uzależnienia

ALKOHOLIZM

Alkoholizm jest zaburzeniem polegającym na utracie kontroli nad ilością spożywanego alkoholu. Nadużywanie alkoholu jest ważnym problemem społecznym, który często prowadzi do wzrostu przestępczości i przemocy w rodzinie, ale także do innych zakłóceń życia rodzinnego. Efektem tego uzależnienia może być także izolacja społeczna, problemy finansowe i problemy z prawem. Problem ten dotyka coraz większą grupę ludzi, również młodzież i dzieci w wieku szkolnym. Przeciwdziałanie temu zjawisku musi opierać się na długofalowych i wielokierunkowych działaniach.

Wsparcie materialne i rzeczowe oraz pracę socjalną (w tym poradnictwo, terapię indywidualną, kampanie informacyjne i profilaktyczne) na rzecz osób z problemem alkoholowym zajmują się:

- ❖ Centrum Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Malborku - zajmuje się bezpośrednio pomocą osobom uzależnionym m.in. od alkoholu i narkotyków. W CPiTU prowadzony jest Oddział Dzienny Terapii Uzależnienia od Alkoholu, Poradnia Leczenia Uzależnień gdzie osoby z problemem uzależnień mogą korzystać z pomocy specjalistów: terapii uzależnień, lekarza psychiatry, psychologa, prawnika. Pacjenci uczestniczą w terapiach indywidualnych i grupowych w ramach Oddziału i Poradni. Centrum prowadzi również terapię indywidualną i grupową dla osób doświadczających przemocy i osób współuzależnionych jak również wsparcie dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych, które uczestniczą w zajęciach socjoterapeutycznych.

W Mieście nastąpiła znacząca zmiana, mieszkańcy wykazują się większą świadomością i znajomością tematu uzależnienia alkoholowego. Wynikiem tego są poniższe dane. Na przestrzeni analizowanego okresu czasowego, w latach 2009-2014 liczby związane z poradami, zarówno prawnymi jak i psychologicznymi oraz osób korzystających z różnych form terapii, świadczą o zmianach w świadomości mieszkańców Malborka. Konsultacje takie spowodowały spadek wartości skierowań na przymusowe leczenie.

Tabela 23. Liczba rodzin dotkniętych alkoholizmem korzystających z pomocy MOPS Malbork

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba udzielonych porad prawnych	93	181	208	269	490	448
Liczba udzielonych porad psychologicznych	297	216	409	310	282	322
Liczba osób zgłoszonych na Komisję	139	136	143	114	104	122
Liczba osób, które zgłosiły się na wezwanie	90	79	63	173	204	158
Liczba osób, które podjęły leczenie dobrowolnie	60	47	53	36	73	52
Liczba osób skierowanych na przymusowe leczenie	98	33	68	91	60	31
Liczba osób korzystających z różnych form terapii	92	89	102	79	134	182
Liczba dzieci korzystających z programów profilaktycznych	599	1 650	638	861	286	714

w szkołach						
Liczba dzieci korzystających z różnych form wypoczynku	72	74	91	71	77	75

Źródło: Dane MOPS w Malborku

NARKOMANIA

Terminem narkomania określa się stan uzależnienia od środków odurzających. Pojęcie to obejmuje nie tylko nałogowe używanie narkotyków, ale także stosowanie wszelkich środków wywołujących euforię odurzającą. Nawykowe odurzanie się narkotykami staje się zjawiskiem masowym i groźnym dla zdrowia i życia (nadużywanie silnych środków narkotycznych prowadzi do śmierci, samobójstw na skutek przyjmowania różnych substancji) i dla mienia społeczeństwa (rozboje, rabunki, kradzieże popełnione w celu zdobycia pieniędzy na zaspokojenie głodu narkotycznego).

Realizatorami działań z zakresu przeciwdziałania narkomanii na terenie Miasta Malbork są następujące jednostki:

- **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej** obejmuje pomocą socjalną rodziny, mające m.in. problemy z narkotykami;
- **Policja;**
- **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;**
- **Centrum Profilaktyki i Terapii Uzależnień.**

Na przestrzeni analizowanego okresu odnotowano nieznaczny spadek osób objętych problemem narkomanii. Spadek ten na przestrzeni ostatnich sześciu lat wyniósł 16,67%.

Tabela 24. Liczba rodzin dotkniętych narkomanią korzystających z pomocy MOPS Malbork

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba rodzin	12	14	10	11	11	10
Liczba osób w tych rodzinach	15	20	14	17	13	14

Źródło: Dane MOPS Malbork

INNE UZALEŻNIENIA

Wśród uzależnień możemy wyróżnić także:

- **uzależnienie od dopalaczy**, które młodzież może zakupić przez Internet. Dopalacze mają działanie psychoaktywne, wywołują w organizmie określone stany – odurzenia, pobudzenia, euforii, halucynacje. Negatywne skutki stosowania dopalaczy obejmują: bóle głowy, bóle w klatce piersiowej, zaburzenia rytmu serca, bezsenność, problemy

z koncentracją, stany lękowe, zawał serca, udar mózgu, stany agresji, które mogą zakończyć się próbą samobójstwa lub zabójstwa, śpiączką, niewydolnością nerek, wątroby.

- **uzależnienie od komputera i gier komputerowych**, które najczęściej dotyczy dzieci i młodzieży, powoduje, że osoby uzależnione często nie potrafią odróżnić rzeczywistości od fikcji. Do negatywnych skutków zaliczamy również: stopniowy zanik więzi rodzinnych, utrudniony rozwój intelektualny, osłabioną siłę woli, osobowość i wrażliwość moralną oraz zaniedbywanie obowiązków szkolnych i domowych.
- **uzależnienie od hazardu**, polega na częstym, powtarzającym się uprawianiu hazardu, który zaczyna kontrolować życie chorego i prowadzi do zaniedbania jego społecznych, zawodowych i rodzinnych zobowiązań. W miarę postępowania choroby zwiększa się izolacja społeczna. Pojawia się poczucie winy i wstydu, a chory zaczyna ukrywać swoje uzależnienie. Gracz czuje konieczność natychmiastowego zaspokajania własnych potrzeb, co może prowadzić do aktów przemocy i przestępstw dokonywanych w celu zdobycia środków do gry.

Aktualnie system pomocy osobom uzależnionym na terenie Miasta oparty jest głównie na działaniach MOPS oraz Centrum Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Malborku oraz jednostek oświatowych.

3.2.5. Ubóstwo

Ubóstwo definiuje się na podstawie tzw. kryterium dochodowego. Ośrodek Pomocy Społecznej jest zobowiązany do pomocy osobom i rodzinom, których miesięczny dochód nie przekracza kwoty określonej w ustawie o pomocy społecznej tj. kryterium dochodowego. Przyczynami ubóstwa są m.in.: bezrobocie, uzależnienia i niechęć do podejmowania stałej pracy.

Ośrodek Pomocy Społecznej zobowiązany jest udzielić wsparcia osobom i rodzinom spełniającym kryterium dochodowe ustawy o pomocy społecznej.

Zgodnie z danymi MOPS w Malborku, ubóstwo tworzy pierwszą pod względem liczebności grupę beneficjentów pomocy społecznej. W analizowanych latach liczba osób objętych pomocą MOPS w Malborku, z powodu ubóstwa wzrosła z 1 010 do 1 190 (17,82%).

Tabela 25. Liczba osób objętych pomocą MOPS w Malbork, które spełniły kryterium do uzyskania pomocy

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba rodzin	1 010	1 158	1 122	1 144	1 209	1 190

Liczba osób w tych rodzinach	2 521	2 935	2 890	2 863	2 681	2 299
------------------------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Źródło: Dane MOPS w Malborku

3.2.6. Bezdomność

Za osobę bezdomną uważa się osobę niezamieszkujejącą w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowaną na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych, a także osobę niezamieszkujejącą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania.

W latach 2009-2014 na terenie Miasta Malbork wzrosła liczba osób korzystających z funduszy pomocy społecznych z powodu bezdomności. Jednocześnie cykliczne spisy osób bezdomnych, wykazały znaczny ich spadek w roku 2014, w stosunku do roku 2010. Spadek ten wyniósł 50,38%.

Tabela 26. Liczba osób bezdomnych na terenie Miasta Malbork

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba osób bezdomnych, korzystających ze świadczeń funduszy pomocy społecznej w tym:	76	89	75	86	93	102
- kobiety	3	8	8	8	10	16
- mężczyźni	73	81	67	78	83	86
- niepełnosprawni – korzystający z zasiłku stałego	18	25	30	34	30	39
Liczba osób – pokrycie kosztów pobytu za osoby bezdomne przebywające w schroniskach	49	58	67	77	87	93
Liczba osób bezdomnych na terenie Miasta Malbork – dane z ogólnopolskiego badania, przeprowadzanego określonego dnia (nocą, co 2 lata) w tym:	Bd.	262	Bd.	112	Bd.	130
-kobiety	Bd.	0	Bd.	1	Bd.	20
-mężczyźni	Bd.	262	Bd.	111	Bd.	110

Źródło: MOPS w Malborku

3.2.7. Przemoc w rodzinie

Przemocą w rodzinie można najogólniej określić zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie skierowane przeciw członkowi rodziny, które narusza prawa i dobra osobiste

powodując cierpienie i szkody. Do najczęstszych przyczyn przemocy należą: alkoholizm, konflikty rodzinne, destrukcja podstawowych funkcji rodziny, rozwody, upadek dobrych obyczajów w rodzinach. Ofiarami przemocy są zazwyczaj kobiety, dzieci, osoby starsze, rzadziej mężczyźni. Wśród form przemocy, oprócz przemocy fizycznej (która polega na różnej gamie form zachowania o różnym stopniu nasilenia np. wymierzaniu policzków, biciu, kopaniu itp.), mamy do czynienia np. z przemocą:

- seksualną - zmuszanie do określonych zachowań i kontaktów seksualnych (gwałt, zmuszanie do oglądania filmów, zdjęć pornograficznych itd.)
- psychiczną – słowne lub niewerbalne groźby użycia przemocy wobec osoby lub tego, co do niej należy, ten rodzaj przemocy przejawia się m.in. w zastraszaniu, poniżaniu, ubliżaniu, szantażowaniu itp.

Przemoc może także przyjąć dwa różne rodzaje:

- przemoc gorąca – charakteryzuje się agresją słowną i fizyczną, związana jest z odreagowywaniem emocji na osobach najbliższych.
- przemoc chłodna – jest pozbawiona gwałtownych wybuchów, emocji, przypomina raczej realizację z góry zaplanowanego scenariusza, często stosowana w imię fałszywie pojmowanych „wyższych celów” np. konsekwentnego wychowywania dziecka.

Źródło: ms.gov.pl

- ekonomiczną - celowe niszczenie czyjejś własności, pozbawianie środków lub stwarzanie warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Np.: niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, kradzież, używanie rzeczy bez pozwolenia, zabieranie pieniędzy, przeglądanie dokumentów, korespondencji, dysponowanie czyjąś własnością, zaciąganie pożyczek "na wspólne konto", sprzedawanie osobistych lub wspólnych rzeczy bez uzgodnienia, zmuszanie do spłacania długów, itp.

Źródło: <http://www.niebieskalinia.info/>

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem występującym dużo częściej, niż mówią o tym oficjalne statystyki. Działania zespołu interdyscyplinarnego przy MOPS w Malborku powołanego do walki z tym zjawiskiem są nastawione na zwiększenie pomocy ofiarom przemocy. Wpływ na wykrywalność będzie miała między innymi większa świadomość mieszkańców Miasta co do możliwości i sposobów reagowania na przemoc oraz większa wiedza na temat zjawiska, która wpłynie na zmianę stereotypów, ukształtowanie wrażliwości społecznej oraz umiejętność rozpoznawania sytuacji przemocy w rodzinie. Nie bez znaczenia jest dostępność i oferta usług specjalistycznych dla ofiar i sprawców przemocy w rodzinie.

Przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie na terenie Miasta zajmują się:

- 1) MOPS;
- 2) Zespół interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Mieście Malbork;
- 3) Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin;
- 4) Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 5) Szkoły;
- 6) Policja;
- 7) Centrum Pomocy i Terapii Uzależnień.

Władze Miasta Malborka uchwaliły Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Miejskiej Malbork na Lata 2012-2015. Program jest skierowany głównie do ofiar przemocy w rodzinie, w tym:

- ❖ Dzieci;
- ❖ Współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych;
- ❖ Osób starszych;
- ❖ Osób niepełnosprawnych.

Program określa założenia systemu mające się przyczynić do zmniejszenia problemu związanego z przemocą w rodzinie. Pośród założeń tych program wymienia:

- ❖ Najważniejsze jest bezpieczeństwo ofiary;
- ❖ Za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca przemocy, bez względu na to, co zrobiła ofiara;
- ❖ Nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka;
- ❖ Nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia przemocy domowej;
- ❖ Podstawowym zadaniem jest zatrzymanie przemocy, bez tego pomoc jest nieskuteczna;
- ❖ Ofiara przemocy w rodzinie cierpi na skutek wielokrotnego urazu;
- ❖ Zrozumiałe i dopuszczalne są wahania i niekonsekwencje w zachowaniu i decyzjach, bowiem jest to jeden z objawów doznanego urazu.

Uświadomienie sobie powyższych założeń ma zaowocować następującymi efektami i ocenami:

- ❖ Zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy domowej;
- ❖ Zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy;
- ❖ Zmniejszenie negatywnych następstw dla ofiar i świadków przemocy w rodzinie;

- ❖ Spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie;
- ❖ Spadek liczby rodzin, w których interwencje podejmowane są wielokrotnie;
- ❖ Zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowania w problematykę przeciwdziałania przemocy;
- ❖ Zwiększenie kompetencji służb, instytucji i organizacji społecznych pracujących w obszarze przemocy domowej oraz poprawa współpracy w tym zakresie;
- ❖ Efektywność programu i jego ocena mierzona będzie poprzez prowadzenie statystyk, ich analizę ilościową i jakościową;
- ❖ Monitoring w formie corocznych sprawozdań.

3.2.8. Osoby starsze

Starość i starzenie się – to pojęcia, które nie zostały jeszcze jednoznacznie zdefiniowane, zarówno przez nauki biologiczne jak i społeczne. Pierwsze z tych pojęć traktowane jest jako zjawisko, faza życiowa, drugie natomiast jest procesem.

Za podstawowe cechy starości uważa się: znaczny spadek zdolności adaptacyjnych człowieka w wymiarze biologicznym, psychospołecznym, postępujące ograniczenie ruchowe i samodzielności życiowej, stopniowe nasilenie się zależności od otoczenia.

Najważniejszymi problemami osób starszych są: samotność, choroba, inwalidztwo, życie w ubóstwie i poczucie nieprzydatności. Wszechobecny „kult młodości” prowadzi do marginalizacji osób starszych jako zbiorowości i stopniowego eliminowania ich z aktywnego życia zawodowego i społecznego.

Według danych epidemiologicznych, ok. 95% Polaków starzeje się w sposób niefizjologiczny, wraz z wiekiem pojawia się niedołężność, niedowidzenie, głuchota, otępienie, niesprawność ruchowa.

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) za początek starości uznaje 60 rok życia. Wyróżnia trzy zasadnicze etapy starości:

- 60 – 75 r. ż. – wiek podeszły (tzw. wczesna starość);
- 75 – 90 r. ż. – wiek starczy (tzw. późna starość);
- 90 r. ż. i powyżej – wiek sędziwy (tzw. długowieczność).

Z danych GUS wynika, że w roku 2014 na terenie Miasta mieszkały 8 932 osoby starsze, z czego większość – około 58,46% stanowiły kobiety.

Tabela 27. Osoby starsze na terenie Miasta Malbork 2014 r.

Grupa wiekowa	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
60-64 lata	3 020	1 435	1 585

65-69 lat	2 129	959	1 170
70-74 lata	1 276	504	772
75-79 lat	1 069	392	677
80-84 lata	816	269	547
Powyżej 85	622	151	471
Razem	8 932	3 710	5 222

Źródło: Dane GUS

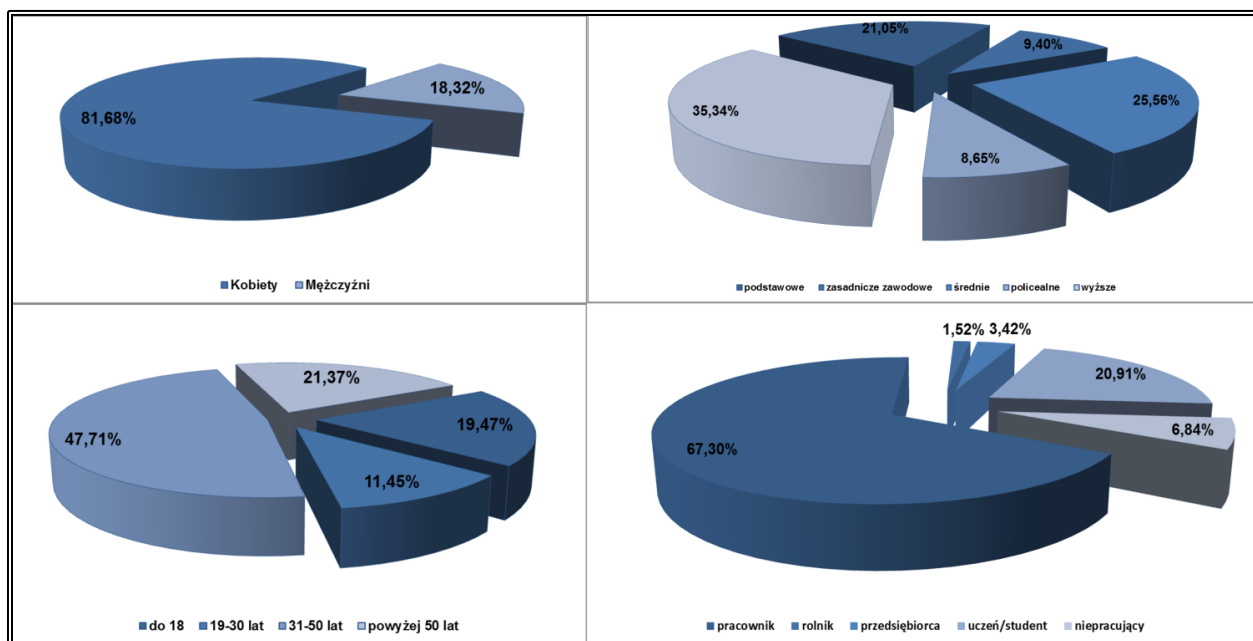
Zmiany społeczne, które zaszły w ostatnich latach: osłabienie więzi rodzinnych i brak zainteresowania rodziny losami osób starszych oraz osłabienie więzi sąsiedzkich – większość ludzi nie zna swoich sąsiadów lub nie utrzymuje z nimi bliższych kontaktów, prowadzą do wykluczenia i wzrostu zjawiska osamotnienia osób starszych. Seniorzy w Mieście mogą korzystać z zajęć integracyjnych i aktywizacyjnych jednak mimo to część z nich boryka się z problemem samotności.

3.3. Wyniki badania ankietowego

W ramach opracowania Strategii Rozwiązywania problemów społecznych w Mieście Malbork na lata 2016-2020 przeprowadzono wśród mieszkańców ankietyzację w celu zdiagnozowania problemów społecznych.

Ankieta składała się z 12 pytań zamkniętych oraz jednego pytania otwartego, dotyczących sfery społecznej, w których poproszono ankietowanych o wyrażenie opinii na temat sytuacji społecznej mieszkańców Gminy. Pytania dotyczyły następujących obszarów: ubóstwa, niepełnosprawności, dostępu do służby zdrowia, osób starszych, uzależnień oraz bezpieczeństwa.

Udział w ankiecie wzięły 162 osoby. Charakterystykę osób ankietowanych przedstawiono poniżej, natomiast wyniki ankiety dotyczące pytań otwartych i zamkniętych stanowią **Załącznik 1** do niniejszej Strategii.

3.4. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest jedną z najprostszych i najczęściej stosowanych technik analitycznych. Skrót SWOT pochodzi od czterech angielskich słów: **S**trengths (silne strony), **W**eaknesses (słabe strony), **O**pportunities (szanse), **T**hreats (zagrożenia).

Powyższe pojęcia należy rozumieć następująco:

- **SZANSE** - to zewnętrzne zjawiska i tendencje występujące w otoczeniu, które odpowiednio wykorzystane będą impulsem rozwoju oraz osłabiają występujące negatywne zjawiska.
- **ZAGROŻENIA** - to wszystkie zewnętrzne zjawiska postrzegane jako bariery dla rozwoju miasta, utrudnienia, dodatkowe koszty działania. Istnienie zagrożeń musi być brane pod uwagę przy planowaniu podejmowanych działań.
- **MOCNE STRONY** - to walory wynikające z uwarunkowań wewnętrznych miasta, które w pozytywny sposób wyróżniają ją spośród innych. Mocne strony mogą być zarówno obiektywnie dane przez naturę (np. liczba osób w wieku produkcyjnym) jak i być zasługą lokalnej społeczności (np. wysoki poziom mobilności i przedsiębiorczości).
- **SŁABE STRONY** - to konsekwencja ograniczeń zasobów i niedostatecznego ukształtowania uwarunkowań wewnętrznych. Mogą one dotyczyć całego miasta, jak i jej części. Mogą dotyczyć wszystkich aspektów funkcjonowania miasta, bądź jej poszczególnych elementów.

Właściwe zdiagnozowanie poszczególnych czynników pozwoli na osiągnięcie celów, którym służy analiza SWOT. Celem tym jest:

- unikanie zagrożeń,
- wykorzystywanie szans,
- wzmacnianie słabych stron,
- opieranie się na mocnych stronach.

Poniżej przedstawiono dwie tabele analizy SWOT. W jednej prezentowane są mocne i słabe strony Miasta, w drugiej zaś szanse i zagrożenia. Z uwagi na materię opracowywanego dokumentu z zakresu polityki społecznej zagadnienia ujęte w tabelach ograniczono do sfer mających wpływ na politykę społeczną.

Tabela 28. Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • zapewniony dostęp do podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej i stomatologicznej; • duża liczba placówek oświatowych na poziomie podstawowym i gimnazjalnym działających na terenie Miasta oraz dostęp do szkolnictwa wyższego; • dostęp do opieki przedszkolnej; • duża liczba placówek sportowych i klubów, które wpływają na rozwój sportowy dzieci, młodzieży oraz dorosłych; • duża liczba placówek kulturalnych, które wpływają na integrację i organizację czasu wolnego mieszkańców Miasta; • ciekawa oferta spędzania wolnego czasu organizowana przez Miasto i organizacje pozarządowe; • działalność stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na terenie Miasta na rzecz lokalnej społeczności; • pomoc dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków; • szeroka gama programów pomocowych dla potrzebujących mieszkańców Miasta 	<ul style="list-style-type: none"> • starzenie się społeczeństwa; • występowanie barier architektonicznych utrudniających osobom niepełnosprawnym dostęp do podstawowych dóbr i usług; • występowanie zjawiska osamotnienia wśród osób starszych; • duży odsetek bezrobotnych wśród beneficjentów MOPS; • ujemny przyrost naturalny; • powiększająca się grupa osób z problemem ubóstwa; • powiększa się grupa osób bezrobotnych długoterminowo.

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • utrzymanie się pozytywnych trendów dotyczących podnoszenia poziomu wykształcenia wśród mieszkańców; • dotacje z Unii Europejskiej przyznawane w ramach funduszy pomocowych; • utrzymanie się pozytywnych trendów dotyczących wzrost liczby urodzeń spowodowanych prorodziną polityką państwa; • wyhamowanie negatywnych trendów 	<ul style="list-style-type: none"> • starzenie się społeczeństwa; • ujemne saldo migracji; • konkurencja pomiędzy gminami i miastami w powiecie w zabieganiu o środki pomocowe oraz lokalizacje inwestycji; • rozwarstwianie się społeczeństwa, podział na biednych i bogatych; • wzrastająca migracja społeczeństwa Miasta do większych miejscowości; • bierność i pasywność osób objętych pomocą

<p>dotyczących migracji;</p> <ul style="list-style-type: none"> • efekty realizowanych w skali krajowej, wojewódzkiej i powiatowej programów w zakresie polityki społecznej, koordynacja tych działań. 	<p>społeczną, nasilanie się postaw roszczeniowych.</p>
---	--

Źródło: Opracowanie własne

Jak wynika z tabeli analizy SWOT, wiele zagrożeń dla rozwoju Miasta dotyczy szeroko rozumianej polityki społecznej. Zjawiska takie jak bezrobocie i ubóstwo z jednej strony są wynikiem określonych procesów społeczno-gospodarczych, z drugiej zaś same potrafią generować nowe problemy w postaci uzależnień czy przemocy w rodzinie. Ich rozwiązanie wymaga kompleksowego podejścia do zastanej rzeczywistości, ze szczególnym uwzględnieniem osób, które zagrożone są wykluczeniem społecznym. Jak pokazują dotychczasowe doświadczenia łatwo stać się beneficjentem systemu pomocy społecznej, o wiele trudniej jednak powrócić na drogę samodzielności i odpowiedzialności za byt własny i losy rodziny. Dlatego też w proponowanych działaniach położono duży nacisk na profilaktykę, działania edukacyjne i terapeutyczne.

4. Prognoza zmian w zakresie objętym strategią

Prognoza zawiera informacje o potrzebach, problemach i zasobach danej społeczności lokalnej, które:

- wynikają z analizy danych opisujących stan społeczności lokalnej w ostatnich latach (z diagnozy sytuacji społecznej),
- uwzględniają tendencje rozwojowe właściwe dla danego kraju, regionu oraz owej społeczności,
- dotyczą okresu, w jakim będzie realizowana Strategia, czyli lat 2016-2020.

4.1. Prognoza demograficzna¹

PROGNOZA PRZYROSTU NATURALNEGO

Na podstawie *Prognozy dla powiatu malborskiego na lata 2014-2050* opracowanej przez GUS prognozuje się, że w latach 2016-2020 liczba urodzeń żywych przyjmie trend malejący, a liczba zgonów – trend rosnący. Tym samym, przyrost naturalny na terenie Miasta będzie ujemny i malejący.

Tabela 29. Prognoza przyrostu naturalnego w Mieście Malbork do 2020 roku

Lata	urodzenia	zgony	przyrost
------	-----------	-------	----------

¹ Prognoza dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2014-2050 (opracowana w 2014 r.).

			naturalny
2015	354	377	-23
2016	353	381	-28
2017	353	384	-31
2018	353	388	-35
2019	351	390	-39
2020	348	392	44

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Prognoza dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2014-2050 (opracowana w 2014 r.)

PROGNOZA SALDA MIGRACJI

Zgodnie z prognozą do 2020 roku, saldo migracji będzie utrzymywać się poniżej zera. Jednakże prognozują się, że wartości będą nieznacznie wzrastać.

Tabela 30. Prognoza salda migracji dla Miasta Malbork do 2020 roku

Lata	napływ	odpływ	imigracja	emigracja	saldo migracji
2015	389	391	16	57	-43
2016	384	387	17	57	-42
2017	380	381	17	57	-42
2018	375	376	17	57	-41
2019	370	371	18	57	-40
2020	364	366	18	57	-41

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Prognoza dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2014-2050 (opracowana w 2014 r.)

PROGNOZA LUDNOŚCI

Na podstawie prognozy salda migracji i przyrostu naturalnego przyjęto prognozę liczby mieszkańców Miasta Malbork w latach 2014-2020. Prognozuje się, że liczba ludności będzie maleć.

Tabela 31. Prognoza liczby ludności Miasta Malbork

Lata	przyrost naturalny	saldo migracji	liczba mieszkańców Miasta Malbork
2015	-23	-43	38 884
2016	-29	-42	38 813
2017	-31	-42	38 740
2018	-36	-41	38 663
2019	-40	-40	38 583
2020	-44	-41	38 498

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Prognoza dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2014-2050 (opracowana w 2014 r.)

PROGNOZA WIEKOWA MIESZKAŃCÓW

Struktura ludności według wieku będzie ulegać dynamicznym zmianom, praktycznie w całym prognozowanym okresie. Zmiany te są przede wszystkim konsekwencją demograficznego „falowania”, tj. pojawiania się na przemian wyżów i niżów demograficznych, których efekty nakładają się na siebie z różną siłą w różnych okresach, powodując bardziej widoczne zmiany w procesach dzietności i umieralności, natomiast w mniejszym stopniu oddziałują na tę strukturę zmiany w rozmiarach migracji zagranicznych definitywnych, czyli migracji na pobyt stały, a szczególnie emigracji.

Tabela 32. Prognoza struktury wiekowej mieszkańców Miasta Malbork do 2020 roku

Prognoza ludności wg wieku						
Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019	2020
0-4 lata	1 664	1 593	1 527	1 491	1 493	1 487
5-9 lat	2 067	2 074	2 036	1 885	1 779	1 678
10-14 lat	1 754	1 728	1 789	1 914	2 003	2 050
15-19 lat	2 063	1 979	1 908	2 150	1 774	1 754
20-24 lata	2 351	2 258	2 259	2 150	2 140	2 068
25-29 lat	2 722	2 653	2 565	2 487	2 402	2 358
30-34 lata	3 376	3 293	3 195	3 039	2 912	2 743
35-39 lat	3 110	3 122	3 186	3 176	3 329	3 319
40-44 lata	2 624	2 709	2 817	2 895	2 945	3 023
45-49 lat	2 307	2 287	2 366	2 436	2 499	2 575
50-54 lata	2 438	2 384	2 314	2 219	2 245	2 262
55-59 lat	3 167	2 945	2 805	2 570	2 426	2 371
60-64 lata	3 063	3 138	3 185	3 195	3 210	3 050

65-69 lat	2 375	2 517	2 647	2 720	2 800	2 873
70-74 lata	1 229	1 317	1 479	1 647	1 897	2 160
75-79 lat	1 064	1 260	1 064	1 075	1 100	1 059
80-84 lata	844	841	850	840	834	840
Powyżej 85	657	705	737	763	786	818
Prognoza ludności wg ekonomicznych grup wieku						
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	5 472	5 400	5 322	5 300	5 232	5 167
Ludność w wieku produkcyjnym	27 151	26 798	26 458	26 361	25 668	25 269
Ludność w wieku poprodukcyjnym	6 214	6 714	6 806	7 125	7 419	7 737

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Prognozy dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2011 – 2035 opracowanej przez GUS

Z analizy danych przedstawionych w powyższej tabeli wynika, że w latach 2015-2020 spadnie liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, co w dłuższej perspektywie wpłynie niekorzystnie na liczebność grupy w wieku produkcyjnym oraz utrzymanie na obecnym poziomie istniejących placówek szkolnych. Jednocześnie zmniejszy się również liczba ludności w wieku produkcyjnym na korzyść ludności w wieku poprodukcyjnym, co świadczy o starzeniu się społeczeństwa Miasta. Zmiany te będą powodowały zmniejszenie się podaży siły roboczej na lokalnym rynku pracy, wpłyną na system finansów publicznych – wzrosną koszty opieki zdrowotnej i opieki nad ludźmi starszymi oraz będą bodźcem do rozwoju aktywności zawodowej osób w wieku poprodukcyjnym.

PROGNOZA WYKSZTAŁCENIA MIESZKAŃCÓW

Wzrost poziomu wykształcenia jest jednym z czynników określających rozwój społeczeństwa. W ciągu dziewięciu lat dzielących spisy powszechne obserwuje się dynamiczne zmiany, które wpłynęły w sposób znaczący na zmianę struktury ludności według poziomu wykształcenia.

Zachowanie trendów dążenia społeczeństwa do podwyższania i uzupełniania wykształcenia pozwala sądzić, że dane dotyczące poziomu wykształcenia z roku na rok będą ulegały poprawie. Zjawisko będzie dotyczyło przede wszystkim osób z wykształceniem średnim, które będą dążyły do uzyskania tytułu licencjata, inżyniera lub magistra, w marginalny sposób osób starszych z wykształceniem podstawowym.

4.2. Prognoza zmian

W rezultacie podjętych działań ujętych w „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Malbork na lata 2016-2020” przewiduje się wzrost zaufania mieszkańców do instytucji pomocowych, wzrost aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców oraz

zmniejszenia zasięgu występujących na jego terenie problemów społecznych, które zostały szczegółowo scharakteryzowane w rozdziale 3.2. niniejszej Strategii.

Tabela 33. Prognoza zmian problemów społecznych na terenie Malbork w wyniku realizacji Strategii rozwiązywania problemów społecznych

Problem społeczny	Prognoza zmian
Bezrobocie	<ul style="list-style-type: none"> • spadek liczby osób bezrobotnych, • wzrost liczby miejsc pracy w wyniku powstawania nowych podmiotów gospodarczych, • poprawa dostępu usług świadczonych przez PUP, • aktywizacja osób bezrobotnych zagrożonych wykluczeniem społecznym, • zwiększenie szans osób bezrobotnych na znalezienie zatrudnienia poprzez odpowiednie dostosowanie ich kwalifikacji do wymagań rynku pracy, • wzmocnienie kompetencji i potencjału osób, które ubiegają się o zatrudnienie,
Niepełnosprawność	<ul style="list-style-type: none"> • podniesienie jakości życia osób niepełnosprawnych poprzez likwidację barier architektonicznych i psychologicznych w miejscach publicznych, • wzrost zaangażowania osób niepełnosprawnych w życie społeczne i zawodowe, • zwiększenie zatrudnienia osób z niepełnosprawnością, • zwiększenie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
Ubóstwo	<ul style="list-style-type: none"> • poprawę warunków życia mieszkańców Miasta, • zapewnienie odpowiednich warunków bytowych osobom i rodzinom potrzebującym, • zwiększenia dostępu do rynku pracy,
Przemoc w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> • zmniejszenia zjawiska przemocy w rodzinie poprzez budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, • zwiększenie dostępności do specjalistycznej pomocy psychologicznej dla rodzin dotkniętych przemocą, • ochrona ofiar przemocy, • prowadzenie specjalistycznych terapii dla sprawców przemocy, • rozwój społecznej świadomości na temat zjawiska przemocy w rodzinie.
Przestępczość	<ul style="list-style-type: none"> • zmniejszenie liczby przestępstw na terenie Miasta, • eliminowanie aktów wandalizmu i chuligaństwa poprzez odpowiednie zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, • zapewnienie bezpieczeństwa w szkołach i w ich otoczeniu, • ochrona ofiar przestępstw, • zwiększenie aktywności służb publicznych w przeciwdziałaniu przestępczości.
Osoby starsze	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa jakości i dostępności opieki zdrowotnej dla osób starszych, • wzrost aktywności osób starszych poprzez zapewnienie im dostępu do rekreacji, kultury i wypoczynku, • rozwój wolontariatu na rzecz pomocy seniorom.

Źródło: Opracowanie własne

Prognozowane zmiany zostaną osiągnięte poprzez współpracę wszystkich osób, stowarzyszeń oraz instytucji i organizacji pozarządowych działających dla dobra mieszkańców Miasta w zakresie pomocy społecznej.

W ramach tej współpracy realizowane będą liczne programy pomocowe skierowane do konkretnych grup dotkniętych problemami społecznymi.

5. Cele strategiczne projektowanych zmian

Przeprowadzona diagnoza społeczna w zakresie problemów społecznych, a także prognoza zmian w zakresie objętym strategią, pozwoliły na określenie **celu głównego** niniejszej Strategii, którym jest:

„ZWALCZANIE ZAGROŻEŃ WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO POŚRÓD MIESZKAŃCÓW MIASTA MALBORKA.”

Tak sformułowany cel główny obejmuje wszystkie obszary problemowe niniejszej Strategii i adresowany jest do wszystkich obecnych jak i potencjalnych mieszkańców Miasta Malbork, których warunki i poziom życia odbiegają od przeciętnego.

W oparciu o dokonaną analizę SWOT, dotychczasowe doświadczenia pracowników MOPS w Malborku oraz rzeczywiste potrzeby społeczne, wytypowano następujące **priorytetowe obszary wsparcia**:

- I. **Rodzina.**
- II. **Osoby bezrobotne.**
- III. **Osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym.**
- IV. **Osoby niepełnosprawne.**
- V. **Osoby dotknięte przemocą w rodzinie.**
- VI. **Osoby starsze.**

Dla każdego z ww. obszarów wyznaczono **cele strategiczne**, które ułatwią realizację celu głównego.

Cel strategiczny 1. Umacnianie pozycji rodzin z terenu Miasta Malbork w ich prawidłowym funkcjonowaniu.

Cel strategiczny 2. Łagodzenie skutków bezrobocia na terenie Miasta.

Cel strategiczny 3. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu rodzin z terenu Miasta Malbork dotkniętych ubóstwem.

Cel strategiczny 4. Poprawa warunków społecznego funkcjonowania osób niepełnosprawnych w społeczności lokalnej.

Cel strategiczny 5. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie i łagodzenie jego skutków.

Cel strategiczny 6. Zahamowanie zjawiska uzależnień wszelkiego rodzaju oraz łagodzenie ich skutków.

Cel strategiczny 7. Zapewnienie wsparcia dla osób starszych i ich aktywizacja.

6. Kierunki niezbędnych działań

Aby móc skutecznie realizować Strategię, konieczne jest wskazanie niezbędnych działań w ramach zdefiniowanych celów strategicznych. Działania te zostały zapisane w postaci celów operacyjnych.

Tabela 34. Kierunki niezbędnych działań

Cel strategiczny	Cele operacyjne – kierunki niezbędnych działań
Cel strategiczny 1. Umacnianie rodzin z terenu Miasta Malbork w ich prawidłowym funkcjonowaniu.	1.1. Zapewnienie odpowiedniego systemu wsparcia dla rodzin z dysfunkcjami i zagrożonych dysfunkcjami. 1.2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju. 1.3. Wzmacnianie integracji członków rodzin z terenu Miasta. . 1.4 Wsparcie asystenta rodziny w rodzinach z dysfunkcjami opiekuńczo-wychowawczymi.
Cel strategiczny 2. Łagodzenie skutków bezrobocia na terenie Miasta Malbork.	2.1. Organizowanie projektów na rzecz przeciwdziałania bezrobociu (m.in. szkoleń dla bezrobotnych, przekwalifikowania, pomoc w otwieraniu własnej działalności gospodarczej). 2.2. Organizowanie wspólnie z PUP i innymi instytucjami zapewniającymi pracę w Malborku zatrudnienia dla osób długotrwale bezrobotnych. 2.3. Organizowanie prac interwencyjnych i robót publicznych. 2.4. Wspieranie bezrobotnych w poszukiwaniu pracy. 2.5. Rozwijanie ekonomii społecznej. 2.6. Tworzenie ofert dla przedsiębiorców, zatrudniających osoby bezrobotne.
Cel strategiczny 3. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu rodzin z terenu Miasta Malbork dotkniętych ubóstwem.	3.1. Udzielanie pomocy materialnej rodzinom ubogim. 3.2. Wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w nabywaniu nowych kwalifikacji, kompetencji zawodowych i społecznych. 3.3. Włączenie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym do

Cel strategiczny	Cele operacyjne – kierunki niezbędnych działań
	aktywnych form wsparcia prowadzonych przez MOPS i inne organizacje działające w Malborku. 3.4. Podejmowanie działań profilaktycznych, skierowanych do rodzin zagrożonych ubóstwem.
Cel strategiczny 4. Poprawa warunków społecznego funkcjonowania osób niepełnosprawnych w społeczności lokalnej.	4.1. Zapewnienie wsparcia psychologicznego i społecznego osobom niepełnosprawnym, w tym z zaburzeniami psychicznymi. 4.2. Likwidacja barier architektonicznych. 4.3. Aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnością. 4.4. Udzielenie wsparcia finansowego rodzinom z niepełnosprawną osobą. 4.5. Zapewnienie dostępu do rehabilitacji. 4.6. Zapewnienie aktywnego udziału osobom niepełnosprawnym w życiu kulturalno-społecznym Miasta. 4.7. Budowa Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób niepełnosprawnych
Cel strategiczny 5. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie i łagodzenie jej skutków.	5.1. Wsparcie psychologiczne, prawne i socjalne osób dotkniętych przemocą w rodzinie. 5.2. Wzmocnienie współpracy służb publicznych ze społecznością lokalną w zakresie wykrywania i zwalczania zjawiska przemocy w rodzinie. 5.3. Podejmowanie odpowiednich działań wobec sprawców przemocy w rodzinie. 5.4. Prowadzenie kampanii informacyjnych na temat przemocy w rodzinie.
Cel strategiczny 6. Zahamowanie zjawiska uzależnień wszelkiego rodzaju oraz łagodzenie ich skutków.	6.1. Zapewnienie dzieciom ochrony przed skutkami alkoholizmu rodziców. 6.2. Prowadzenie działań profilaktycznych z zakresu uzależnienia od alkoholu i narkotyków. 6.3. Zapewnienie dostępu do specjalistycznej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków. 6.4. Prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz rodzin, w których istnieje problem alkoholizmu lub narkomanii. 6.5. Wspieranie działalności instytucji i stowarzyszeń prowadzonej w zakresie rozwiązywania problemu alkoholizmu i narkomanii.
Cel strategiczny 7. Zapewnienie wsparcia dla osób starszych i ich aktywizacja.	7.1. Rozwój środowiskowych form opieki dla osób starszych. 7.2. Zwiększanie udziału osób starszych w rekreacji, kulturze i wypoczynku. 7.3. Dostosowywanie systemu opieki zdrowotnej do potrzeb osób starszych.

7. Sposób realizacji strategii oraz jej ramy finansowe

Sposób realizacji Strategii

Realizacja postanowień Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest obowiązkiem władzy wykonawczej Miasta, a więc Burmistrza Miasta Malbork. Dysponuje on niezbędnym w tym celu aparatem wykonawczym. We wprowadzaniu w życie poszczególnych celów czynnie uczestniczyć będą wszystkie podmioty realizujące zadania Miasta w zakresie

pomocy społecznej, natomiast Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Malborku będzie koordynatorem realizacji celów wskazanych w Strategii.

Ponadto, w realizacji Strategii można oczekiwać wsparcia i pomocy niżej wymienionych instytucji:

- Komendy Powiatowej Policji w Malborku;
- placówek oświatowych, kulturalnych i sportowych z terenu Miasta;
- organizacji społecznych i innych instytucji i placówek.

Niniejsza Strategia będzie również wdrażana poprzez realizację programów i projektów realizowanych przez ww. podmioty i instytucje współdziałające na poziomie Miasta. Do najważniejszych programów i narzędzi służących wdrożeniu Strategii należy zaliczyć:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii,
- programy i projekty związane z przeciwdziałaniem bezrobociu i aktywizacją zawodową mieszkańców, współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Działania określone w niniejszej Strategii mogą być realizowane na różnych poziomach - począwszy od samodzielnej realizacji działania przez MOPS lub inne podmioty, poprzez współpracę partnerską, aż po zlecenie realizacji zadań publicznych podmiotom zewnętrznym w trybie określonym przepisami prawa.

Programy i projekty muszą być zbieżne z założeniami Strategii oraz tak zaplanowane, aby wpisywały się w strukturę celu głównego Strategii lub celów szczegółowych, zaś efekty realizacji programu lub projektu wpływały na osiągnięcie celu głównego Strategii.

Ramy finansowe Strategii

Jednym z warunków realizacji celów zawartych w każdej strategii jest jej finansowanie. Zakłada się, że ramy finansowe „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Malbork obejmują lata 2016-2020, gdyż w tym okresie będą realizowane w sposób ciągły zdefiniowane cele strategiczne i operacyjne.

Przewiduje się, że realizacja proponowanych celów i działań nastąpi przy wykorzystaniu następujących źródeł finansowania:

- środki własne pochodzące z budżetu miasta finansowane z jej dochodów;
- środki przekazane miastu z budżetu państwa (dotacje);

- środki funduszu krajowego (PFRON);
- projekty systemowe i konkursowe w ramach środków rządowych, ministerialnych oraz Unii Europejskiej;
- środki pochodzące z funduszy pomocowych Unii Europejskiej (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny).

8. Monitoring i wskaźniki pomiaru stopnia realizacji strategii

Realizacja strategii będzie monitorowana w oparciu o założone wskaźniki monitoringu, w tym:

1. w obszarze ludności:
 - przyrost naturalny;
 - saldo migracji;
 - liczba klientów pomocy społecznej;
 - powody korzystania z pomocy;
 - formy udzielanej pomocy.
2. w obszarze rynku pracy:
 - liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych.
3. w obszarze edukacji:
 - liczba dzieci w szkołach i przedszkolach;
 - liczba ludności z podziałem na wykształcenie;
 - liczba programów i projektów przyjętych do realizacji;
 - ilość środków finansowych przeznaczonych na poszczególne działania zaplanowane w strategii.

Dane do pomiaru wskaźników pozyskiwane będą z :

- danych statystycznych GUS,
- Urzędu Miasta w Malborku,
- placówek oświatowych z terenu miasta,
- Komendy Powiatowej Policji w Malborku,
- Powiatowego Urzędu Pracy,
- ze sprawozdań MOPS, sprawozdań z realizacji programów i projektów.

Monitorowanie umożliwi:

- bieżącą ocenę realizacji programów i zadań oraz osiągnięcia celów,
- prognozowanie ewentualnych zmian warunków realizacji,
- dokonanie bieżących korekt i poprawek,
- podjęcie działań zabezpieczających i naprawczych,

- informowanie społeczności lokalnej o uzyskanych wynikach.

Monitorowanie realizacji Strategii odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji Programu podmioty składają do dnia 31 stycznia każdego roku do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Wskaźnikiem realizacji celów strategicznych będzie nie tylko zmniejszająca się ilość świadczeniobiorców oraz zmniejszanie się strumienia środków na bezpośrednie wsparcie najbardziej potrzebujących, ale przede wszystkim poziom zadowolenia mieszkańców Miasta z jakości życia na terenie Miasta Malbork. Jakość życia na terenie Miasta będzie z kolei weryfikowana na podstawie mierników zawartych w Tabeli 31.

Cel strategiczny	Cele operacyjne – kierunki niezbędnych działań	Wskaźnik realizacji działania
<p>Cel strategiczny 1. Umacnianie rodzin z terenu Miasta Malbork w ich prawidłowym funkcjonowaniu.</p>	1.1. Zapewnienie odpowiedniego systemu wsparcia dla rodzin z dysfunkcjami i zagrożonych dysfunkcjami.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba rodzin korzystających ze wsparcia MOPS – liczba utworzonych grup wsparcia dla rodzin z dziećmi sprawiającymi problemy wychowawcze
	1.2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba dzieci i młodzieży objętych programem dożywiania – liczba dzieci i młodzieży korzystających z wypoczynku – liczba organizowanych zajęć w ramach świetlic socjoterapeutycznych – liczba dzieci i młodzieży objętych pomocą MOPS
	1.3. Wzmacnianie integracji członków rodzin z terenu Miasta.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba spotkań z psychoterapeutą zorganizowanych dla rodziców i dzieci sprawiających problemy wychowawcze – liczba rodzin objętych wsparciem w zakresie wzmacniania integracji jej członków
<p>Cel strategiczny 2. Łagodzenie skutków bezrobocia na terenie Miasta Malbork.</p>	2.1. Organizowanie projektów na rzecz przeciwdziałania bezrobociu (m.in. szkoleń dla bezrobotnych, przekwalifikowania, pomoc w otwieraniu własnej działalności gospodarczej).	<ul style="list-style-type: none"> – liczba zorganizowanych projektów, – liczba przeprowadzonych szkoleń dla osób bezrobotnych – liczba przekwalifikowanych osób bezrobotnych, – liczba osób bezrobotnych biorących udział w szkoleniach
	2.2. Organizowanie wspólnie z PUP i innymi instytucjami zapewniającymi pracę w Malborku zatrudnienia dla osób długotrwale bezrobotnych.	– liczba zatrudnionych osób bezrobotnych
	2.3. Organizowanie prac interwencyjnych i robót publicznych.	– liczba osób bezrobotnych zatrudnionych w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych
	2.4. Wspieranie bezrobotnych w poszukiwaniu pracy.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba osób bezrobotnych, które znalazły zatrudnienie – liczba osób bezrobotnych, którym udzielono wsparcia w znalezieniu pracy
	2.5. Rozwijanie ekonomii społecznej.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba realizowanych aktywnych form integracji społecznej – liczba zorganizowanych projektów
	2.6. Tworzenie ofert dla przedsiębiorców, zatrudniających osoby bezrobotne	– liczba nowych zachęt i profitów dla przedsiębiorców, zatrudniających osoby bezrobotne
<p>Cel strategiczny 3.</p>	3.1. Udzielanie pomocy materialnej rodzinom ubogim.	– liczba rodzin ubogich, którym udzielono wsparcia

Cel strategiczny	Cele operacyjne – kierunki niezbędnych działań	Wskaźnik realizacji działania
Zapobieganie wykluczeniu społecznemu rodzin z terenu Miasta Malbork dotkniętych ubóstwem.		– wysokość udzielonego wsparcia finansowego
	3.2. Wsparcie asystenta rodziny w rodzinach z dysfunkcjami opiekuńczo-wychowawczymi.	– liczba rodzin, które skorzystały z pomocy asystenta rodziny
	3.3. Wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w nabywaniu nowych kwalifikacji, kompetencji zawodowych i społecznych.	– liczba osób objętych wsparciem – liczba osób, które nabyły nowe kwalifikacje i kompetencje zawodowe
	3.4. Włączenie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym do aktywnych form wsparcia prowadzonych przez MOPS i inne organizacje działające w Malborku.	– liczba osób objętych aktywnymi formami wsparcia
	3.5. Podejmowanie działań profilaktycznych, skierowanych do rodzin zagrożonych ubóstwem.	– liczba działań profilaktycznych skierowanych do rodzin zagrożonych ubóstwem
Cel strategiczny 4. Poprawa warunków społecznego funkcjonowania osób niepełnosprawnych w społeczności lokalnej.	4.1. Zapewnienie wsparcia psychologicznego i społecznego osobom niepełnosprawnym, w tym z zaburzeniami psychicznymi.	– liczba osób niepełnosprawnych, którym udzielono wsparcia psychologicznego i społecznego – liczba osób z zaburzeniami psychicznymi, którym udzielono wsparcia psychologicznego i społecznego – liczba udzielonych porad psychologicznych
	4.2. Likwidacja barier architektonicznych.	– liczba obiektów, w których zniesiono bariery architektoniczne
	4.3. Aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnością.	– liczba osób niepełnosprawnych uczestniczących w szkoleniach – liczba osób niepełnosprawnych, które uzyskały zatrudnienie w wyniku odbytych szkoleń
	4.4. Udzielenie wsparcia finansowego rodzinom z niepełnosprawną osobą.	– liczba rodzin z osobą niepełnosprawną, którym udzielono wsparcia finansowego – liczba osób niepełnosprawnych, którym udzielono wsparcia finansowego – wysokość udzielonego wsparcia finansowego
	4.5. Zapewnienie dostępu do rehabilitacji.	– liczba bezpłatnych ofert w zakresie dostępu do rehabilitacji, skierowanych do osób niepełnosprawnych – liczba płatnych ofert w zakresie dostępu do rehabilitacji,

Cel strategiczny	Cele operacyjne – kierunki niezbędnych działań	Wskaźnik realizacji działania
		skierowanych do osób niepełnosprawnych dostępnych na terenie Miasta – liczba godzin zajęć skierowanych do osób niepełnosprawnych w przedszkolach, szkołach i Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej
	4.6. Zapewnienie aktywnego udziału osobom niepełnosprawnym w życiu kulturalno-społecznym Miasta.	– liczba osób niepełnosprawnych biorących udział w imprezach kulturalnych na terenie Miasta – liczba imprez kulturalnych, w których udział mogą brać osoby niepełnosprawne
	1.7. Budowa Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób niepełnosprawnych	– liczba osób korzystających z Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób niepełnosprawnych; – liczba zajęć organizowanych dla osób niepełnosprawnych
Cel strategiczny 5. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie i łagodzenie jej skutków.	5.1. Wsparcie psychologiczne, prawne i socjalne osób dotkniętych przemocą w rodzinie.	– liczba udzielonych porad prawnych – liczba udzielonych porad psychologicznych i socjalnych – liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały ze wsparcia
	5.2. Wzmocnienie współpracy służb publicznych ze społecznością lokalną w zakresie wykrywania i zwalczania zjawiska przemocy w rodzinie.	– liczba interwencji policyjnych z powodu przemocy w rodzinie – liczba założonych „Niebieskich Kart”
	5.3. Podejmowanie odpowiednich działań wobec sprawców przemocy w rodzinie.	– liczba sprawców przemocy w rodzinie skierowanych na leczenie
	5.4. Prowadzenie kampanii informacyjnych na temat przemocy w rodzinie.	– liczba kampanii informacyjnych przeprowadzonych na terenie Miasta Malbork; – liczba odbiorców kampanii.
Cel strategiczny 6. Zahamowanie zjawiska uzależnień wszelkiego rodzaju oraz łagodzenie ich skutków.	6.1. Zapewnienie dzieciom ochrony przed skutkami alkoholizmu rodziców.	– liczba dzieci, którym udzielono pomocy z powodu alkoholizmu rodziców
	6.2. Prowadzenie działań profilaktycznych z zakresu uzależnienia od alkoholu i narkotyków.	– liczba przeprowadzonych działań profilaktycznych z zakresu uzależnienia alkoholowego – liczba przeprowadzonych działań profilaktycznych z zakresu uzależnienia od narkotyków

Cel strategiczny	Cele operacyjne – kierunki niezbędnych działań	Wskaźnik realizacji działania
		<ul style="list-style-type: none"> – liczba publikacji, materiałów informacyjnych – liczba uczestników przeprowadzonych działań profilaktycznych
	6.3. Zapewnienie dostępu do specjalistycznej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba osób uzależnionych od alkoholu, które skorzystały ze specjalistycznej pomocy terapeutycznej – liczba osób uzależnionych od narkotyków, które skorzystały ze specjalistycznej pomocy terapeutycznej
	6.4. Prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz rodzin, w których istnieje problem alkoholizmu lub narkomanii.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba udzielonych porad – liczba osób uzależnionych od alkoholu, które skorzystały z porad punktu konsultacyjnego – liczba osób uzależnionych od narkotyków, które skorzystały z porad punktu konsultacyjnego – liczba rodzin, w których istnieje problem alkoholizmu jednego z członków, a którym udzielono porady – liczba rodzin, w których istnieje problem uzależnienia od narkotyków jednego z członków, a którym udzielono porady
	6.5. Wspieranie działalności instytucji i stowarzyszeń prowadzonej w zakresie rozwiązywania problemu alkoholizmu i narkomanii.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba instytucji i stowarzyszeń prowadzących działalność w zakresie rozwiązywania problemu alkoholizmu i narkomanii – liczba wspólnie zrealizowanych przedsięwzięć w zakresie zwalczania alkoholizmu i narkomanii – wartość udzielonego wsparcia finansowego
<p>Cel strategiczny 7. Zapewnienie wsparcia dla osób starszych i ich aktywizacja.</p>	7.1. Rozwój środowiskowych form opieki dla osób starszych.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba pielęgniarek środowiskowych – liczba mieszkań chronionych – liczba ośrodków oferujących pomoc osobom starszym
	7.2. Zwiększanie udziału osób starszych w rekreacji, kulturze i wypoczynku.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba ofert kulturalnych skierowanych do osób starszych – liczba ofert w zakresie aktywnego wypoczynku skierowana do osób starszych

Cel strategiczny	Cele operacyjne – kierunki niezbędnych działań	Wskaźnik realizacji działania
	7.3. Dostosowywanie systemu opieki zdrowotnej do potrzeb osób starszych.	– liczba lekarzy udzielających pomocy osobom starszym

9. Spis tabel

Tabela 1. Liczebność Miasta z podziałem na płeć	6
Tabela 2. Wartość wskaźnika feminizacji na terenie Miasta Malbork w latach 2008-2014	7
Tabela 3. Struktura wiekowa mieszkańców Miasta Malbork w 2014 r.	7
Tabela 4. Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym oraz poprodukcyjnym	8
Tabela 5. Migracje na pobyt stały Miasta Malbork wg typu i kierunku	12
Tabela 6. Przyrost naturalny	13
Tabela 7. Podmioty gospodarcze działające na terenie Miasta Malbork w latach 2008-2014	13
Tabela 8. Zasoby mieszkaniowe na terenie Miasta Malbork	16
Tabela 9. Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne [%]	17
Tabela 10. Liczba uczniów w poszczególnych typach szkół w latach 2009-2013.....	21
Tabela 11. Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego	21
Tabela 12. Programy, w których współuczestniczył Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Malborku w 2015 roku	26
Tabela 13. Pomoc społeczna na terenie Miasta Malbork – zadania własne Miasta (stan na dzień 31.12.2014 r.)	28
Tabela 14. Liczba beneficjentów pomocy społecznej oferowanej przez MOPS w Malborku .31	
Tabela 15. Realizacja zadań z zakresu świadczeń rodzinnych za okres 01.01.2014 do 31.12.2014 r.	33
Tabela 16. Struktura bezrobocia na terenie Miasta Malbork w latach 2009-2014	38
Tabela 17. Bezrobotni na terenie Miasta Malbork według kategoryzacji wiekowych w latach 2009-2014	39
Tabela 18. Bezrobotni na terenie Miasta Malbork według długości pozostawania bez pracy w latach 2009-2014	39
Tabela 19. Bezrobotni na terenie Miasta Malbork według wykształcenia w latach 2009-2014	40
Tabela 20. Bezrobotni na terenie Miasta Malbork według posiadanego stażu pracy w latach 2009-2014	40
Tabela 21. Struktura bezrobocia na terenie Miasta Malbork w 2014 roku	41
Tabela 22. Liczba osób objętych pomocą MOPS w Malborku z powodu niepełnosprawności	43
Tabela 23. Liczba rodzin dotkniętych alkoholizmem korzystających z pomocy MOPS Malbork	44
Tabela 24. Liczba rodzin dotkniętych narkomanią korzystających z pomocy MOPS Malbork	45
Tabela 25. Liczba osób objętych pomocą MOPS w Malbork, które spełniły kryterium do uzyskania pomocy	46
Tabela 26. Liczba osób bezdomnych na terenie Miasta Malbork	47
Tabela 27. Osoby starsze na terenie Miasta Malbork 2014 r.	50
Tabela 28. Analiza SWOT	53
Tabela 29. Prognoza przyrostu naturalnego w Mieście Malbork do 2020 roku	54
Tabela 30. Prognoza salda migracji dla Miasta Malbork do 2020 roku	55
Tabela 31. Prognoza liczby ludności Miasta Malbork.....	56

Tabela 32. Prognoza struktury wiekowej mieszkańców Miasta Malbork do 2020 roku.....	56
Tabela 33. Prognoza zmian problemów społecznych na terenie Malbork w wyniku realizacji Strategii rozwiązywania problemów społecznych	58
Tabela 34. Kierunki niezbędnych działań	60

10. Spis wykresów

Wykres 1. Struktura ludności Miasta Malbork według płci.....	6
Wykres 2. Migracje w Mieście Malbork	11
Wykres 3. Urodzenia żywe i zgony	13
Wykres 4. Struktura działalności gospodarczej na terenie Miasta Malbork w 2014 r. wg sekcji PKD 2007	15

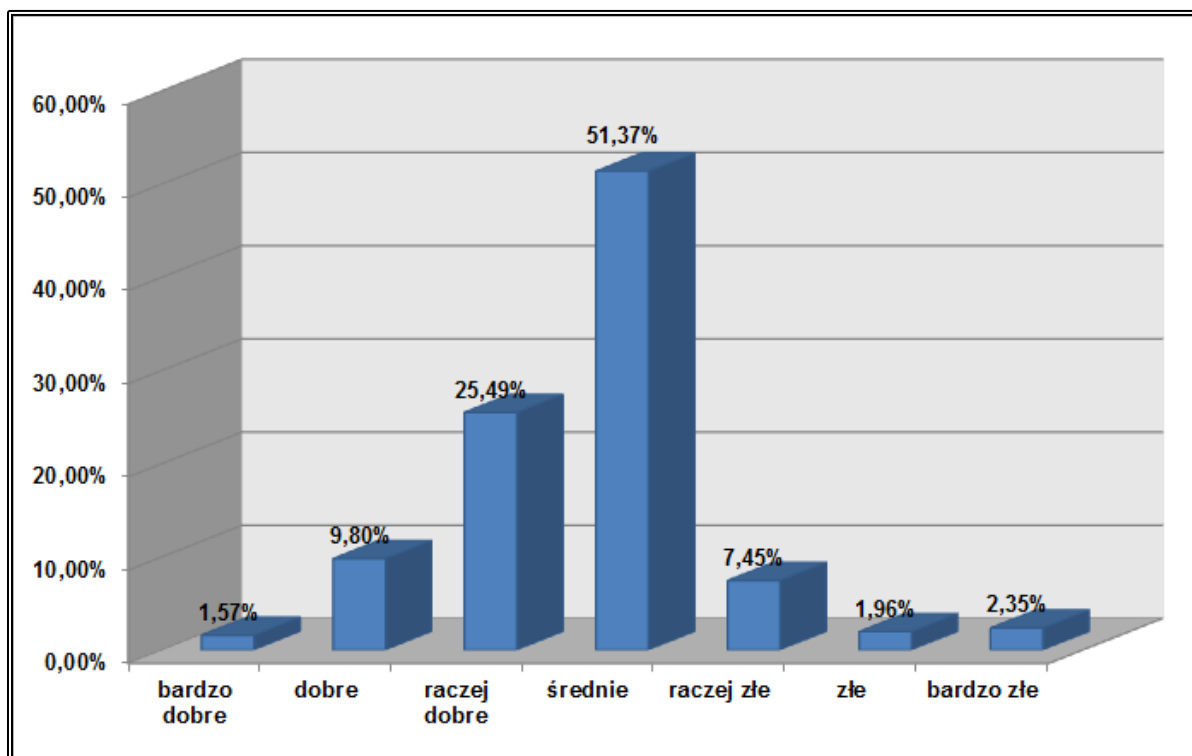
11. Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie Miasta Malborka na tle powiatu malborskiego i województwa pomorskiego.....	5
Rysunek 2. Struktura wykształcenia mieszkańców Malborka w roku 2011	9
Rysunek 3. Struktura wykształcenia z podziałem na płeć wśród mieszkańców Miasta Malbork w 2011 roku.....	10

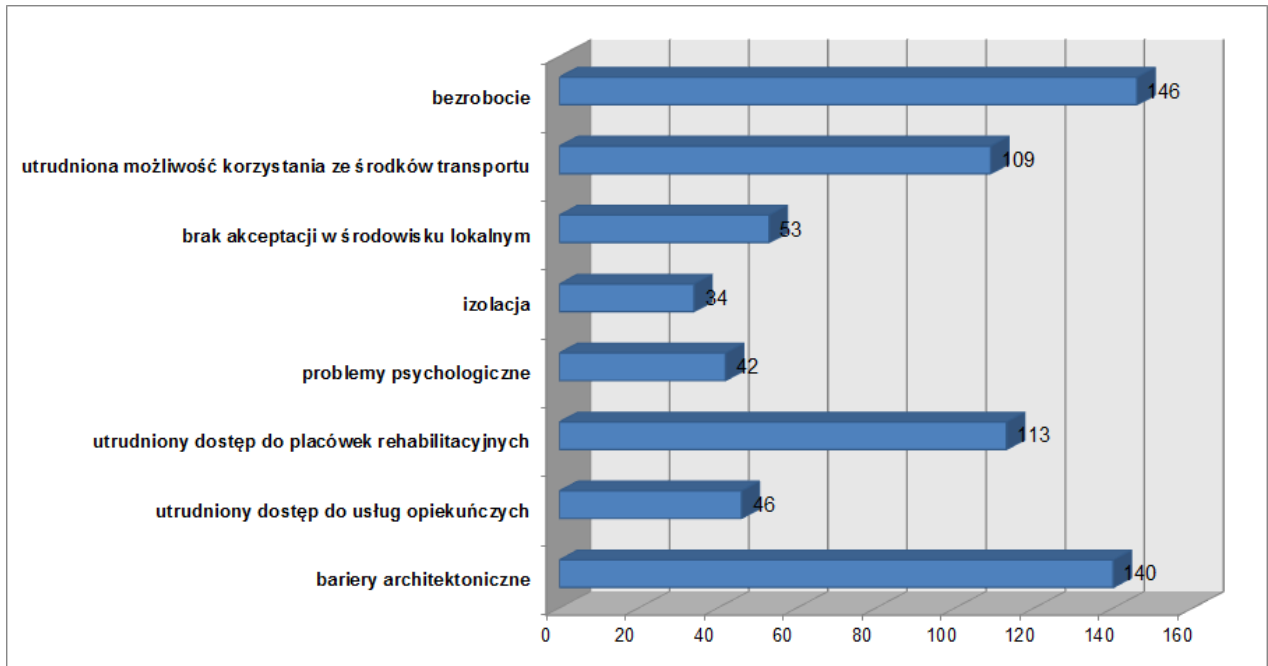
12. Załączniki

ZAŁĄCZNIK 1. WYNIKI BADANIA ANKIETOWEGO (OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE ANKIET)

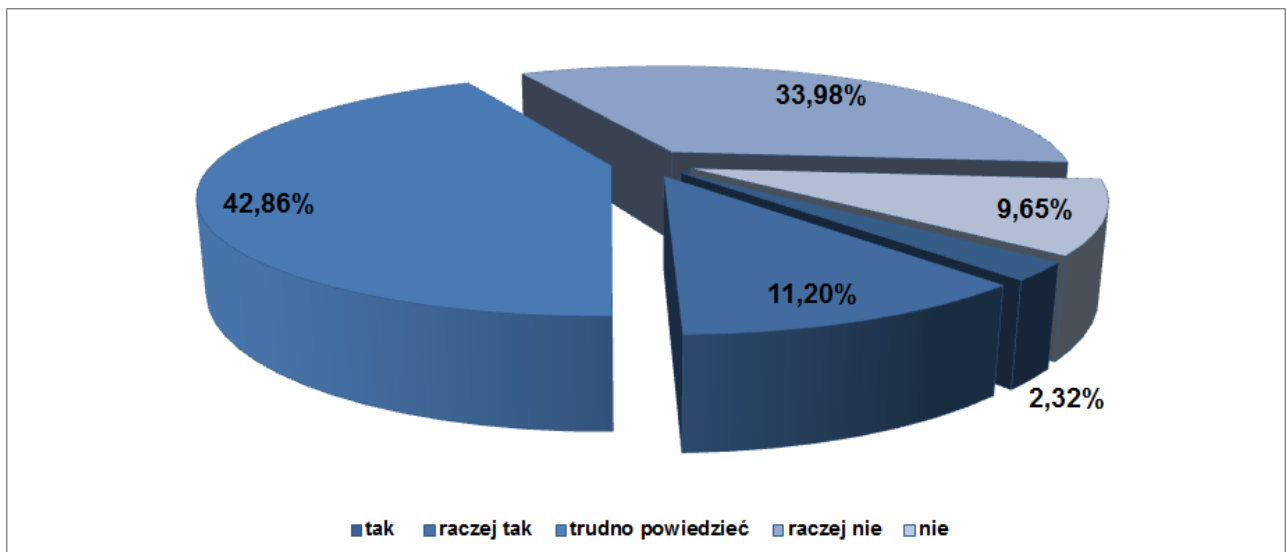
1. JAK OCENIAJĄ PAŃSTWO AKTUALNE WARUNKI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW MIASTA?

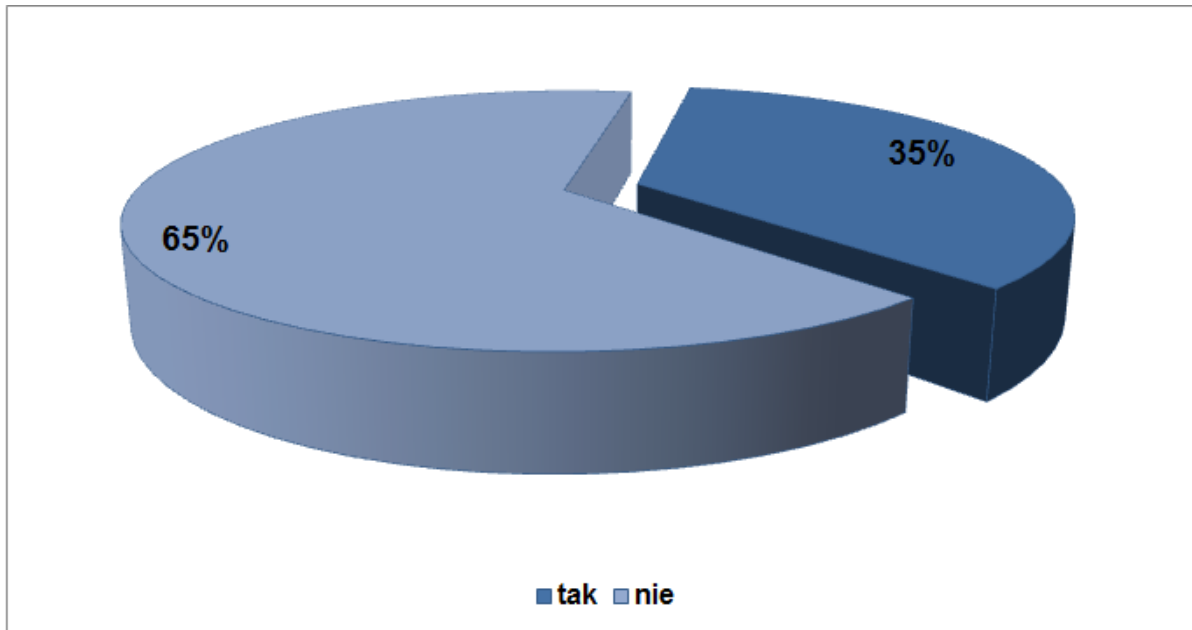
2. Z JAKIMI PROBLEMAMI SPOŁECZNYMI SPOTYKAJĄ SIĘ OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE?

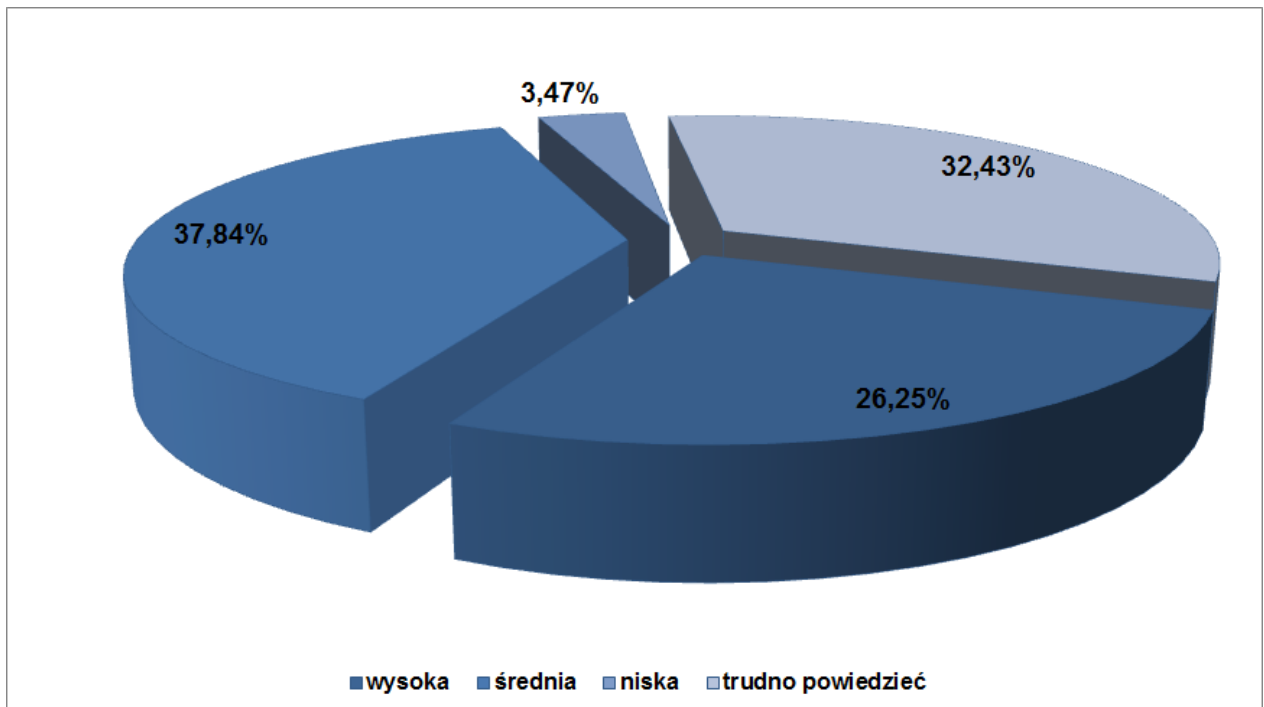
3. CZY OFERTA POMOCY DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH (NP. DOSTĘP DO PLACÓWEK REHABILITACYJNYCH) JEST WYSTARCZAJĄCA ?

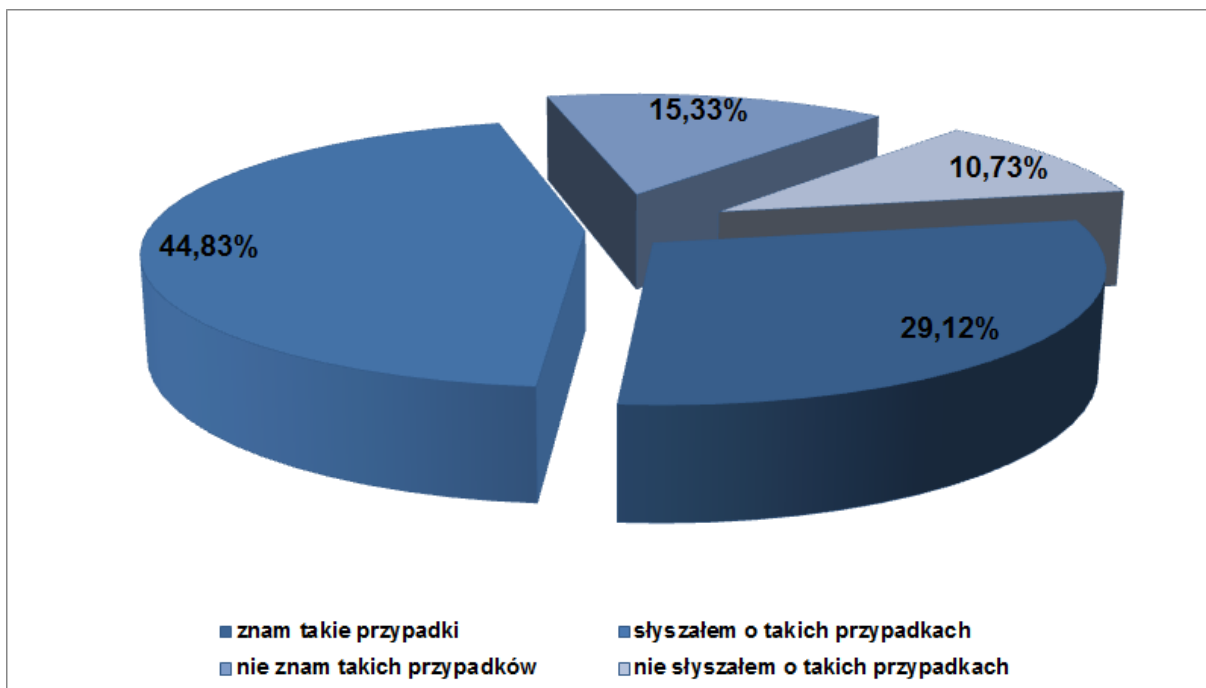
4. CZY DOSTĘP DO PLACÓWEK OPIEKI ZDROWOTNEJ NA TERENIE MIASTA JEST WYSTARCZAJĄCY ?

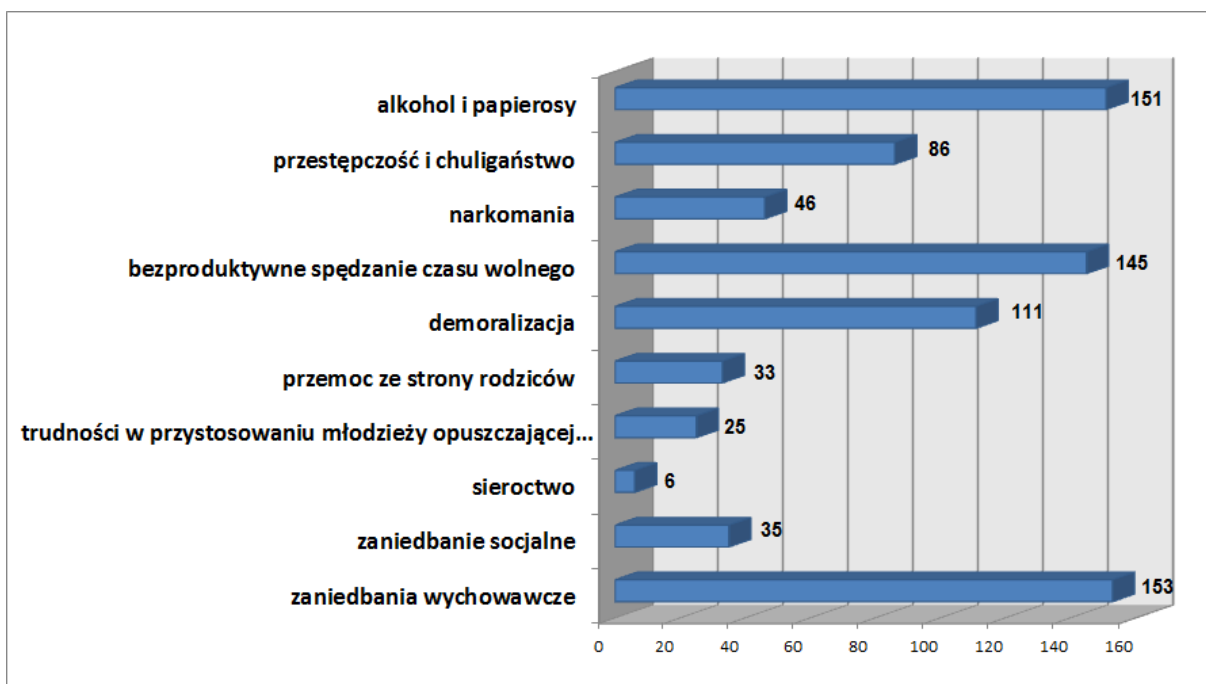
5. JAKA JEST SKALA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ NA TERENIE MIASTA ?

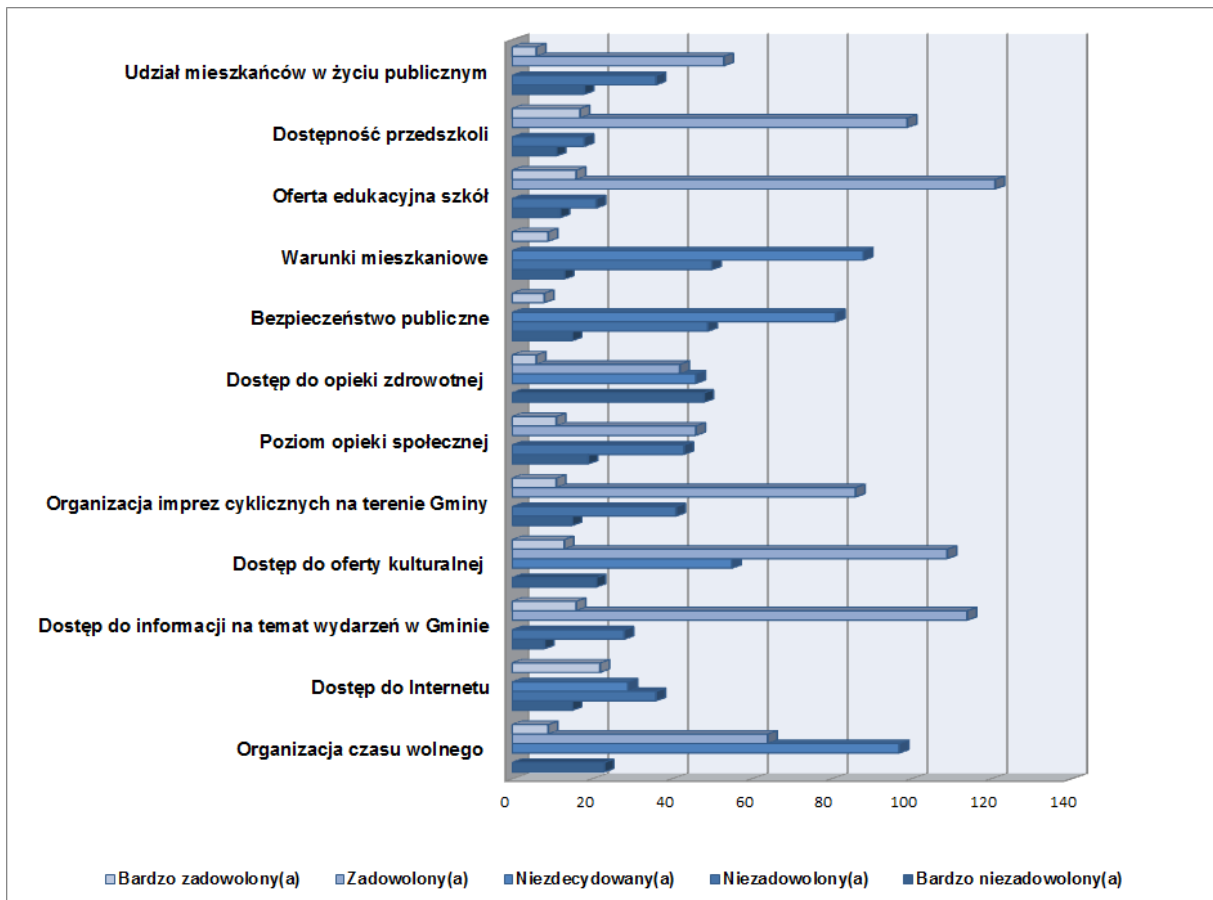
6. CZY NA TERENIE MIASTA WYSTĘPUJE ZJAWISKO PRZEMOCY DOMOWEJ ?

7. JAKIE NEGATYWNE ZJAWISKA ODNOSZĄCE SIĘ DO DZIECI I MŁODZIEŻY DOSTRZEGACIE PAŃSTWO NAJCZĘŚCIEJ ?

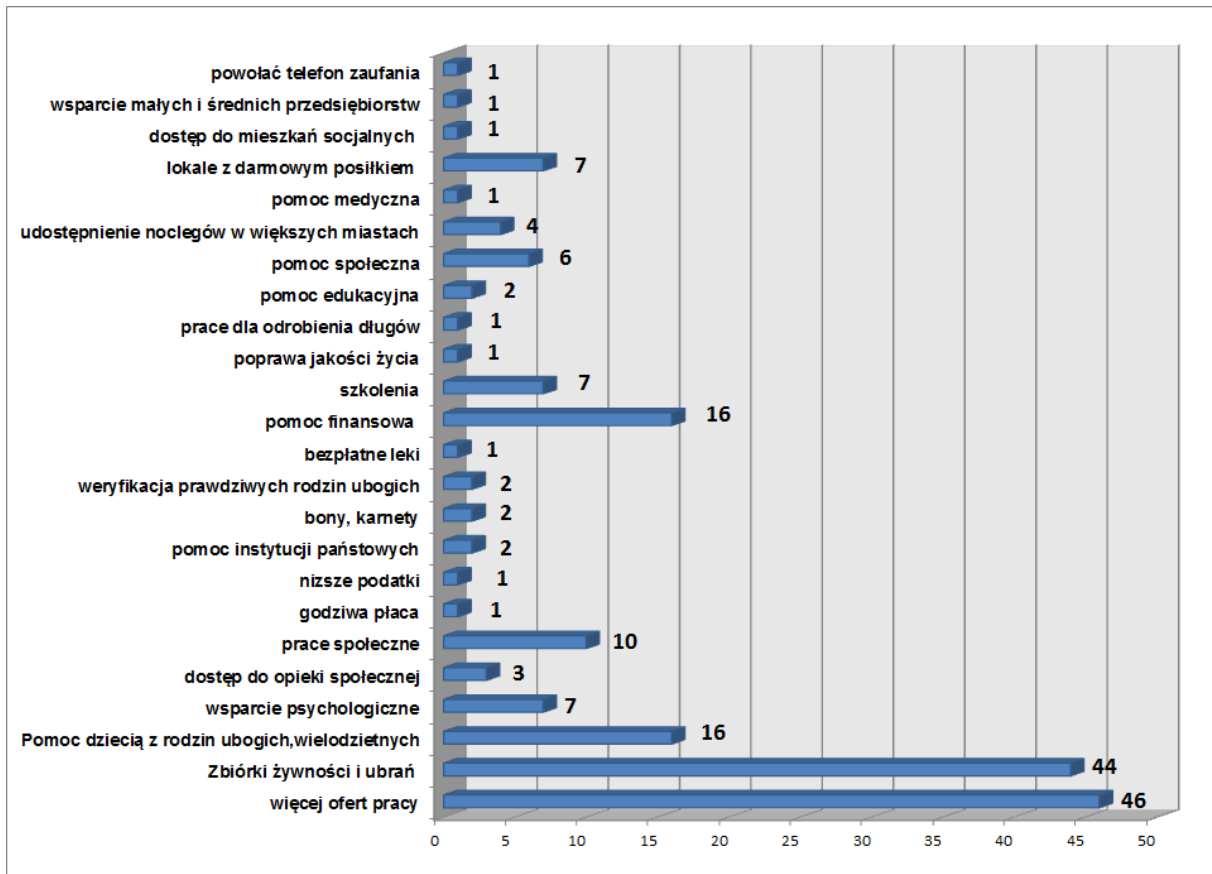

8. W JAKIM STOPNIU JEST PAN(I) ZADOWOLONY Z NASTĘPUJĄCYCH WARUNKÓW ŻYCIA W GMINIE ?

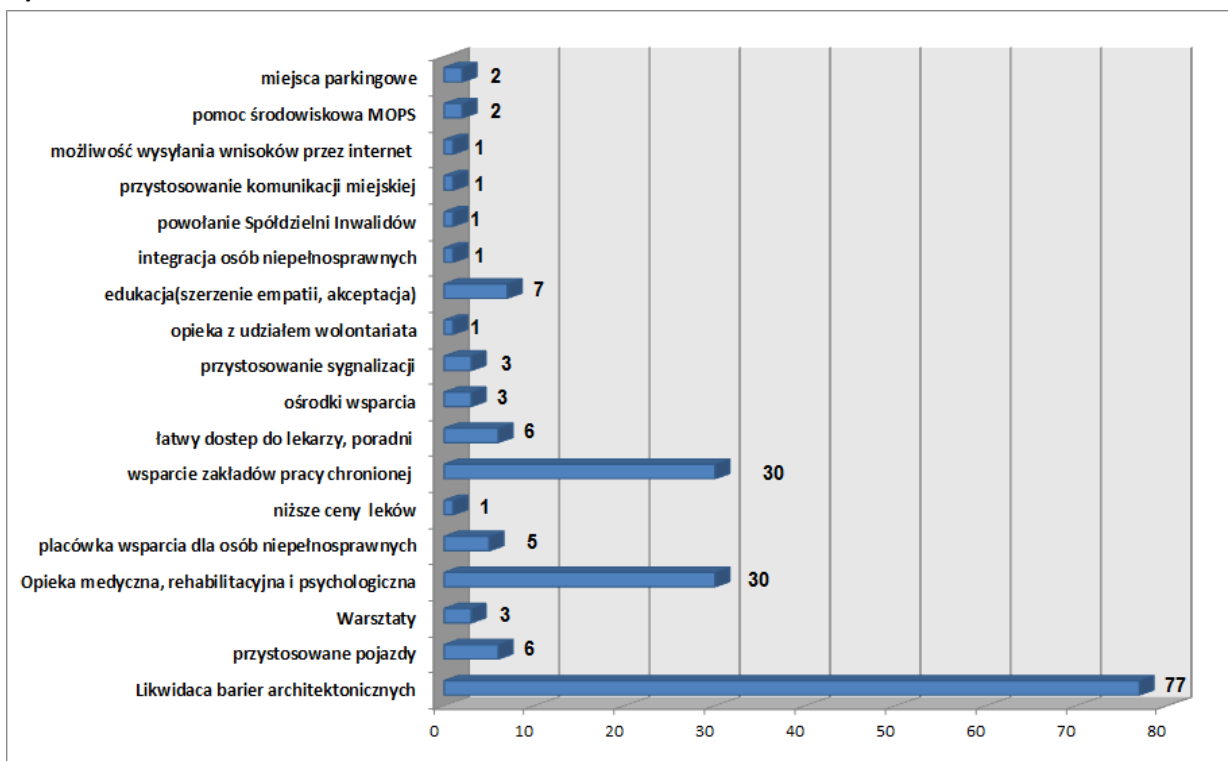

9. CO PAŃSTWA ZDANIEM NALEŻY ZROBIĆ, ABY PRZECIWDZIAŁAĆ NEGATYWNYM ZJAWISKOM NA TERENIE
MIASTA W NASTĘPUJĄCYCH OBSZARACH:

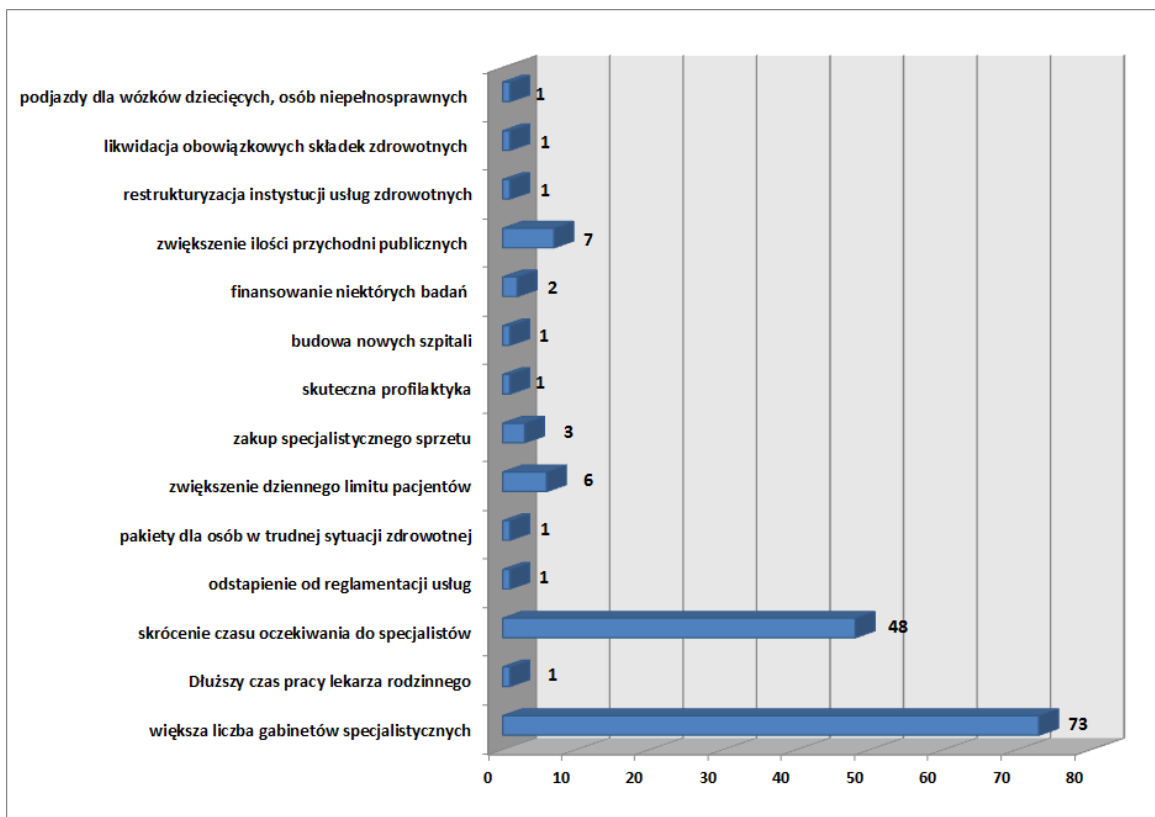
A) DZIAŁANIA W ZAKRESIE WSPIERANIA UBOGICH

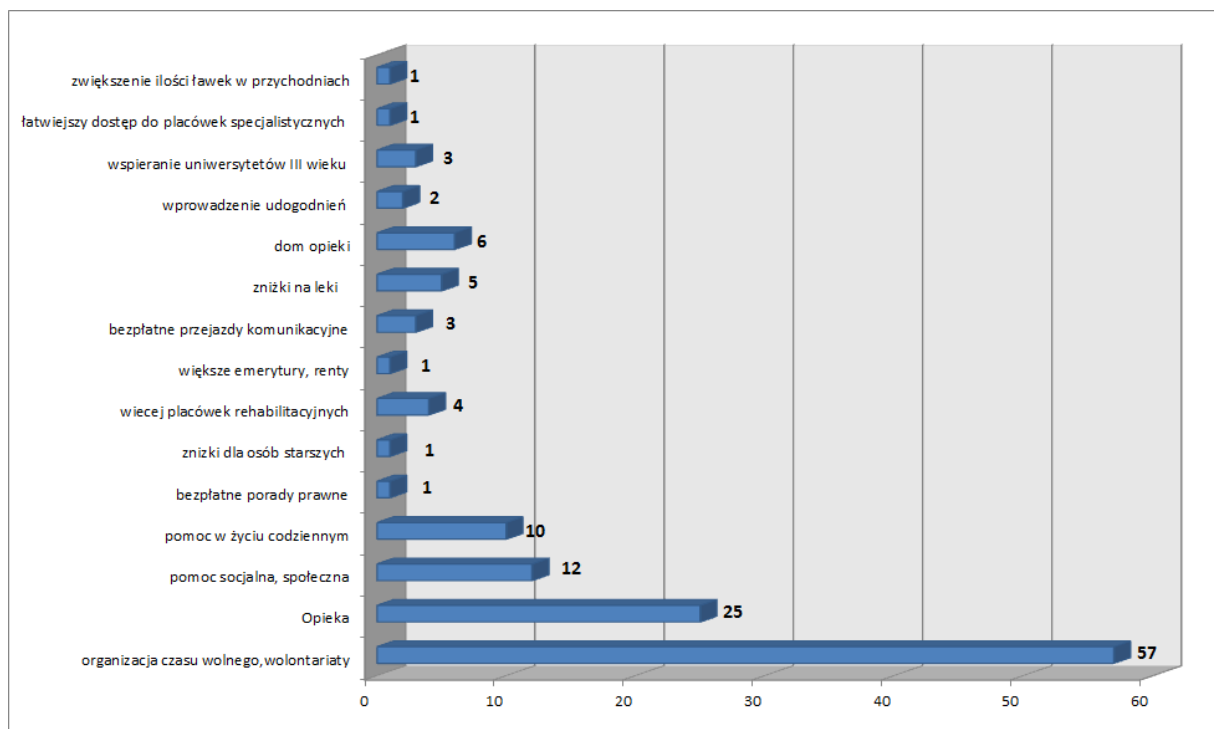
B) DZIAŁANIA W ZAKRESIE POPRAWY SYTUACJI NIEPEŁNOSPRAWNYCH

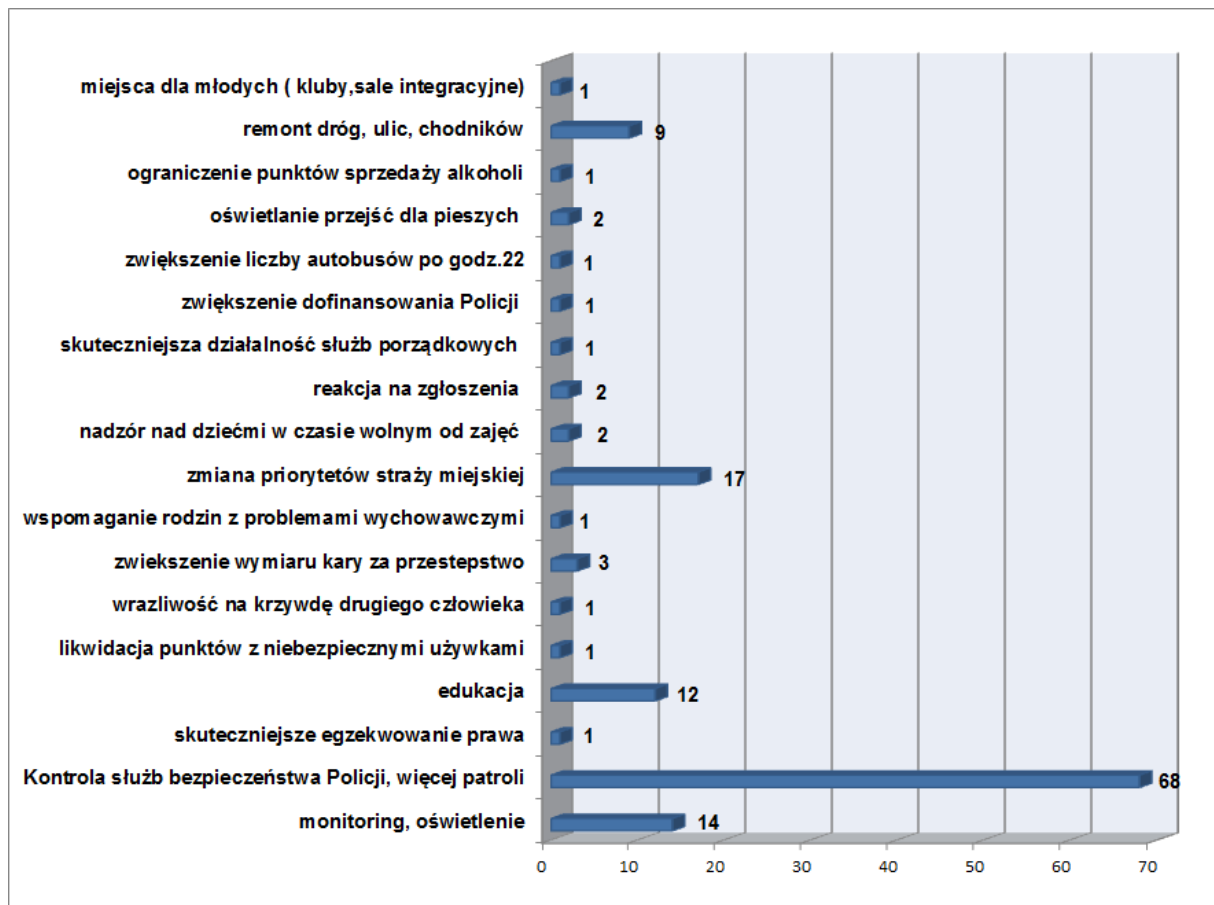
C) DZIAŁANIA W ZAKRESIE POPRAWY DOSTĘPU DO SŁUŻBY ZDROWIA

D) DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB STARSZYCH

E) DZIAŁANIA W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA

F) INNE PROPONOWANE PRZEZ MIESZKAŃCÓW MIASTA

